

Taxa postala
plattitá in num
No. 30523/1934

Szerkesztőseg
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniát és
bánati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. B.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 839. 1933.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Vasárnap, augusztus 13.
1939—5699. Av 23.
XXII. évfolyam, 181. szám.

VILÁG TÜKRÉ

Lázás diplomáciai tanácskozások Párizsban, Varsóban és Berchtes- gadenben

Hitler Cianoval és Ribbentroppal tárgyalt. Egy angol lap szerint Mussolini kísérel meg a közvetítést Németország és Lengyelország között

Hitler állítólag augusztus 27-ikén bejelenti Danzig csatlakozását

Berchtesgaden, aug. 12. Ribbentropp német külügyminiszter ma délelőtt Berchtesgadenbe érkezett. Ciano gróf olasz külügyminiszter, aki rövid kirándulást tett a bajor Alpokban, csak később érkezett meg. Hitler ma Obersalzbergben fogadta kihallgatáson Ciano olasz külügyminisztert. A kihallgatáson jelen volt Von Mackensen római német követ és Haven kereskedelmi tanácsos, protokoll főnökhelyettes. A kasztély bejáratánál a diszorségen kívül egy diszgyengruhás osztály állt őrt.

Az udvariassági kihallgatás után Hitler Ribbentropp jelenlétében kezdte meg tanácskozásait Ciano olasz külügyminiszterrel.

Mussolini ismét közvetít

London, aug. 12. (Radior.) A Financial Times diplomáciai szerkesztője szerint Mussolini latba fogja vetni befolyását Hitlerrel, hogy megakadályozza elharmadított eljárásban. A Duce értekezletet szeretne összehívni, amelynek célja elsősorban az volna, hogy a Franciaország és Anglia, másrészt pedig Olaszország és Németország közti kapcsolatokat javítsanak. A továbbiakban messzebbmenő céljai is lennének az értekezletnek. A lap diplomáciai szerkesztője a próbálkozást úgy itéli meg, mint amely „a lehetőségek határán” mozog.

Ezzel kapcsolatban — római jelentés szerint — a Giornale d'Italia vezércikkben foglalkozik a londoni lapok azon óhajával, hogy Mussolini közvetítsen Varsó és Berlin között, de megjegyzi, hogy a lengyelek legutóbbi magatartásukkal tulságosan el távolodtak Itáliától és így kérdéses, hogy a Duce vállalkozni-e arra a szerepre, amely annak idején Münchenben olyan nagy sikerrel betöltött.

Az olasz sajtó a tengely egységéről

Róma, augusztus 12. (Radior.) A szombati olasz lapok Ciano és Ribbentropp megbeszéléséről, illetve a nemzetközi helyzet felett tartott háromórás szemléjükkel foglalkoznak. Kiemeli az olasz sajtó, milyen érdekeltet tanúsít az egész világ az olasz-német tárgyalások iránt s azt, milyen aggodalmat és fantasztikus elképzeléseket keltettek azok a demokráta államok sajtójában, főleg pedig a francia lapokban. Az olasz lapok vezércikkeikben Förster beszédét kommentálva a szabad város statutumának revízióját követelik. A német lakosság etnikai jogait össze kell egyeztetni a lengyel érdekekkel.

A Havas távirati iroda jelentése szerint az olasz lapok méltatlankodásuknak adnak kifejezést afelett, hogy egyes külföldi körök nem hisznek a két tengelyhatalomnak a danzigi kérdéssel szembeni azonos állásfoglalásában. Szögezzük le — írja a Messagero —, hogy Danzig éppen úgy érdekli Olaszországot, mint Németországot, mert Berlin és Róma között teljes az összetartás. A danzigi eset csak egyik jelensége annak az általános problémának, amely a békeszerződések revíziójából áll. A Messagero rámutat arra, hogy Danzig nemzeti jogainak kielégítését szinte lehetne egyeztetni a jogos lengyel gazdasági érdekek megvédésével. A lap azonban azt állítja, hogy minden békés megoldási

kísérelt hajótörést szenved a lengyel imperialista törekvésekben. Lengyelország elhagyta őszinte és kipróbált barátait, hogy a sötét jövőnek dobja oda magát.

Gayda békés megoldást remél

Róma, augusztus 12. A Giornale d'Italia-ban a rendszerint jól informált Virginio Gayda vezércikkben foglalkozik a salzburgi megbeszélésekkel. Gayda szerint a tengelyhatalmaknak nem kell magukhoz ragadniuk a kezdeményezést a danzigi kérdésben, mert az idő amugyis meghozza a döntést. Olaszország és Németország — hangzik a cikk — bízik abban, hogy sor kerül a békeszerződések egyszerű revíziójára.

Aggódik a francia sajtó

A Popolo di Roma azt írja, hogy a találkozó igazolja a tengelyhatalmak céltudatos előretörését. A francia lapok szerint kétségtelen, hogy Róma és Berlin nem állanak meg azon az uton, amely elképzelésük szerint a világalalom felé vezet és ezért a demokraciának még jobban résen kell lenniük, mint valaha.

Nagy a figyelem az amerikai sajtó részéről is. A Newyork Herald szerint

nem lehetetlen, hogy Hitler kancellár a hó 27-i beszédében (Tannenbergről) nyilván be fogja jelenteni Danzig elcsatolását és Salzburgban ennek a lépésnek jelentőségét és várható következményeit tárgyalják meg.

Londonban is helytelenítik a négy tiencsini kinai kiadatását

Csung-King, augusztus 12. Csung-Kai-Sek tábornok híveit mélyszélesen megdöbbenette az angol kormány az elhatározása, hogy kiadják a japánoknak a gyilkossággal vádolt négy tiencsini kínait. Csung-Kingban úgy vélik, hogy ez az elhatározás egyet jelent a halálos ítélettel. Hivatalos körök továbbra is tartózkodó magatartást tanúsítanak, de arra várnak, hogy erőlyes tiltakozó lépés történik Londonban.

London, augusztus 12. Az angol lapok erőlyesen ellenzik az angol hatóságoknak azon elhatározását, hogy a gyilkossággal vádolt négy tiencsini kínait kiadják a japánoknak. Az angol közvélemény nagyrésze ellenszenvet tanúsít az angol hatóságok határozatával szemben. A Times vezércikkben mutat rá arra, hogy a határozat lehet ugyan jogilag megalapozott, de az angol közvélemény jelentős részében visszatetszést váltott ki a kérdés megoldásának módja. Az ellenzéki lapok élesen támadják a kormányt e kérdésrel kapcsolatban.

Ujrakezdődnek a tárgyalások

Tokió, augusztus 12. A Domei iroda közlése szerint Craigie brit nagykövet értesítette a japán külügyi hivatalt, hogy az angol kormány új utasításai már utnak indultak, mire Kato külügyi államtitkár kijelentette, hogy az újabb megbeszélések megkezdésének semmi akadály nincs, de azok alapelvei csak a már régebben megkötött előzetes szerződés lehet. Craigie közlése nyomán a helyzet Keleten enyhültnek tekinthető, amit még csak fokoz az a körülmény, hogy a tiencsini brit

Varsó, augusztus 12. Jelentették, hogy Moszcicky államfő megszaktitva szabadságát, visszatért a fővárosba. Tegnap Moszcicky dolgozószobájában többórás fontos megbeszélés folyt le, amelyen beavatottak szerint az összes időszerű nemzetközi kérdések, elsősorban pedig Danzig ügye került beható tárgyalás alá. A megbeszéléseken az államfőn kívül résztvettek Rydz Smigly marsall, Skladkovsky miniszterelnök, Kvietovlavsky helyettes miniszterelnök és Beck külügyminiszter. A tárgyalásokról azonban semmiféle hivatalos közleményt nem adtak ki, úgyhogy annak eredményei nem ismeretesek.

Sorozatos tanácskozások Párizsban

Párizs, augusztus 12. Daladier francia miniszterelnök rövid vidéki pihenés után tegnap visszatért a francia fővárosba, ahol a hadügyminisztériumban hosszas megbeszélést folytatott Bonnet külügyminiszterrel. Bonnet szöveg a párizsi angol ügyvivővel, valamint a berlini és bucaresti francia ügyvivőkkel tanácskozott. A berlini és a bucaresti francia ügyvivők tegnap este visszatértek állomáshelyükre.

Az első moszkvai megbeszélés

Moszkva, augusztus 12. Az angol-francia-szovjet katonai megbízottak szombat délutánt tartottak meg első megbeszélésüket, amelyen kizárólag technikai kérdéseket vitattak meg, mert az érdemleges tanácskozásokra csak hétfőn kerül sor.

Japán és Európa

Tokió, augusztus 12. A Havas távirati iroda jelenti: Megbízható forrásból származó hír szerint a japán miniszterelnök elhatározta, hogy tisztázza Japánban az európai helyzettel szembeni politikáját. Ezt a tervet közölni fogják az augusztus 15-én összehívott öt miniszterből álló szűkebbkörű minisztertanácsban. A terv a császár által jóváhagyott politika vonalain mozog.

Tienszin, augusztus 12. Az International Export Co neví angol vállalat 70 tisztviselője közül ma 63 lemondott. A tisztviselők nem tudják tovább folytatni munkájukat, mert úgy a saját, mint a családjuk élete állandó veszélyben forog.

Balkáni kérdések a Salzburgi találkozón

Róma, augusztus 12. A Popolo d'Italia a salzburgi találkozóról írott cikkében említést tesz arról, hogy Csáky gróf magyar külügyminiszter is beszélgetést folytatott Ribbentroppal, bár látogatása magánjellegű volt. A Gazeta del Popolo szerint a tengelyhatalmak két külügyminiszterének salzburgi találkozása nem egyéb a két állam normális és módszeres politikai érintkezésénél. A lap elismeri, hogy a megbeszélések homlokterében a danzigi probléma áll, de szőnyegre kerül a két tengelyhatalom balkáni politikája is.

A keleti tengeri orosz flotta ereje és szerepe

Két okból rendkívül fontos Németország számára a Keleti tenger fölötti uralom. Előszörban azért, hogy biztosítottak tudja a háborúhoz szükséges vasércszállítványokat. E szállítványoknak egyharmadát ugyanis Narvik norvég kikötőből viszik Németországba. Háboru esetén ez a szállítvány elvész, minthogy Anglia hajóhada uralkodik ezen a tengeri uton és módjában van az utat lezárni. Kétharmada azonban Luleából, a tenger északi részénak egy öbléből indul ki és a német flotta feladata, hogy biztosítsa e szállítványokat az orosz hadihajóhad támadásai ellen. A másik ok szárazföldi stratégiai megfontolásokban rejlik, amelyek Keletporoszország helyzetével függnek össze.

A kiterjedt Keleti tengeri partokon Németországnak elég jó flottabázisa van, szemben az orosz tengeri stratégiai bázissal. Az egész orosz bázis Kronstadtból húzódik végig a finn öblől egyik becső csúskéig, egészen kicsiny partsávon. Erről a bázisról már nehéz operálni, főleg olyan esetben, ha Németország a kisebb északkeleti államokat megszállná. Főleg emiatt húzódt el az orosz-angol paktnum megkötése is. Az oroszok ugyanis életbevágó fontosságot tulajdonítanak annak, nehogy az egykor Oroszországhoz tartozott Keleti tengeri államok német kézre kerüljenek.

Oroszországnak, hogy a Keleti tengeren érvényesülhessen, erős flottára van szüksége. Ha összehasonlítjuk a cári Oroszország hadihajóinak állományát a Keleti tengeren azzal, ami fölött a szovjetek rendelkeznek, meg kell állapítani, hogy a mai Oroszország urai nagy sulyt helyeztek erre a körülményre és a flottát tekintélyesen kiépítették. Kalininnek volt a jel-szava, hogy Oroszország csak úgy tudja biztosítani területi épségét, ha a legnagyobb tengeri hatalomnál is erősebb. Ez a jelszó még nem valósult meg ugyan, de ha a mostani orosz flottát jól vezetik, bizonyos, hogy Németországnak nagy bajokat fog okozni.

Oroszországnak a keleti tengeren két hatalmas csatahajója cirkál. Mindegyik 24 ezer tonnás. Huszonnyolc évvel ezelőtt építették, de 1933-ban teljesen átalakították őket és mindegyikre rá szerelték 12 darab 30 és félcentiméteres átmérőjű ágyut és 16 darab 12 centiméteres. Egy harmadik 35 ezer tonnás hajó most épülőfélben van. Erre 9 darab 40,6 centiméteres ágyut szerelnek, amilyen fölött a keleti tengeri flotta nem rendelkezik. Sem Németországnak, sem Angliának nincsenek ilyen szerű egységei azokon a vizeken. Nem tudni azonban, mikor készül el ez a hajó-kolosszus.

Két ugynevezett nehéz 8500 tonnás cirkálója van e vizeken az oroszoknak, ezekhez járul újabb kettő, amelyek rövidesen elkészülnek. A nehéz cirkálókat tüzéségi szempontból feltűnően jól látták el. Eze: mindegyikére 9 darab 18 centiméteres ágyut szereltek. Gyorsaságuk is feltűnő: 35 csomó a sebességük. Három torpedó-cirkáló jár ezeken a vizeken, mindegyik 2900 tonnás. A napokban készült el három újabb hasonló vízi jármű. Még néhányraak építése folyamatban van. Gyorsaságuk 37—45 csomó. Torpedórombolói Oroszországnak nincsenek különösen nagy szám-ban. Mindössze 10 darab 1300 tonnás van, amelyek még a világháborúból maradtak

a tiencsini an-
érkezése után
ig tartó előze-
nyalásokra volt
képpen tanács-
konferencia ma
az angol kor-
nő tanácskozá-
amelyek a le-
ynak.

am-
gyben

adó irodája fel-
lakosokat, kik-
bármilyen ok
de állampolgár-
diagos beírás-
során elutasi-
ost jelentkeztek
b.), hogy jelent
ácsadó irodájá-
Nr. 8). hétköz-
között, vasár-
legújabb állam-
déseiről megfe-
nak. Az állam-
lenkezés 1939
rt is minden ér-
erre a határ-

adianyag-
sra

pomerániai vaj-
it meg az arany-
ra, amelyet hadi-
k. Az aranyjegy-
essel ellátott vas-

ures óvását

A Nemzeti Baj-
elutasította a ma-
galati Gloria CFR
alaptalant.

án delegáció
mentáris
ciára

A Romániát az
5 Osóban tartandó
parlamenti küldött-
t a fővárosból. A
napon át ülésük.
zedetét. A küldött-
Burescu szenátor.

a haitai
zul ellen

11. Megdöbentő
tént tegnap éjszaka
közötti országuton,
fai francia konzul
bizony felesége
szálem felé igyeke-
nek hat revolver lö-
gépkocsira. Szeren-
sem sebesítették

itás a dr Lajos Iván
Budapestről jelentke-
főigazgatóságához be-
amatba tett eljárás-
kes körök kijelentik,
y előzetes felkérés-
Lajos Iván megjelent
n bizonyos adatokat
alappján a kultuszmi-
ter és az igazságügy-
tték meg a szükség-
sége

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 10.
18-60.

IMPOTENCIA

kezelendő az

"OKASA"

hormonas készítménnyel Dr. Lahusen utasítása szerint. Utánvétele szállítja Dr. C. Cucu gyógyszerháza Bucuresti, Cal. Victoria 33. (Frascati palota). Kisdoboz 350 lej, nagy doboz 650 lej. Gazdagon illesztve ismertetőt ingyen küld lezárt borítékban „Nifar“ S. A. R. Bucuresti, Str. Maria Rosetti 47.

és amelyeket később modernizáltak. Sebességük 32-33 csomó. A hét torpedónaszád egyenként 700 tonnás, de ezek már egészen új fajta típusúak.

Különös jelentőséget kell tulajdonítani az orosz tengeralattjáró flottának. Tengerészeti szakemberek szerint az orosz tengeralattjáró flotta a világ legerősebb ilyen hajóhada. Teljesen modern és azt hiszik, hogy a Keleti tengeren 150-180 egysége cirkál. (A pontos szám hivatalos titok.) Hatalmas aknakerék is egészen modernnek. Szakemberek feltevése szerint azért építettek ilyen nagyszámban az oroszok tengeralattjárókat, hogy különösen a keletázsiai birtokait védjék, másfelől pedig, hogy megkönyítsék a orosz kronstadti bázisból a flotta kifutását. További célja ennek a tengeralattjáró flottának, hogy megakadályozza háború esetén a skandináv vasérc-transzportoknak Németországba való eljutását.

A tengeralattjárók stratégiája tette lehetővé, hogy Oroszország háborús bázisa a tengeren kiszélesedett. Képzették flottaállomásoknak a Jeges tengeri partokat is olyan módon, hogy a jég nélküli hónapokban a hadihajók Kronstadtból akadálytalanul eljuthatnak a Jeges tengeri partokra és onnan is visszajöhetnek a birodalom európai bázisaira. Orosz források szerint ezidő szerint husz tengeralattjáró és számos torpedóromboló fekszik a Jeges tenger kikötőiben.

Néhány év óta a Kola félsziget flottabázisait is jelentősen kiépítették Poljarnoje olyan tengeri kikötő lett, amellyel az angolok is dicsekedhetnének. Egy másik flottaállomás, Molotovsk, most épül. Nagy teljesítmény, ha megdölnék, hogy az egész Kola félsziget a világháborúban még lakatlan volt és partvidékein egyetlen kikötő sem biztosította a hátsó országrészeket. A helyzetet mindenestre megnehezíti, hogy a tengeralattjáróknak hatalmas 3000 kilométeres vizutat kell megtenniük, mielőtt a német keleti tengeri flotta ellen felvonulhatnának. Meg kell kerülni az északi sarkot és végig kell futniuk a norvég nyugati partokon, hogy aztán elérhessék a Kattegatot.

Nyílt tengeri összetűzésekre tehát az esetleges háború kitörését követő hetekben kerülhetne csak sor, az azonban könnyen elképzelhető, hogy a tengeralattjárók megátalmazzák a Narvikból kifutó vasércet szállító hajókat. Mondanunk sem kell, hogy az angol flotta hatásosan tudná támogatni az orosz tengeralattjárókat.

Az orosz katonai adatok közlésének, épügy, mint a tengelyhatalmakénak, propaganda-íze van. A kormány igyekszik szembetűnően megmutatni a népeknek, hogy a rendszer mennyire teljesítőképes és háború esetén milyen kevés kockázatot kell viselnie. Bizonyos tulszokat is figyelembe kell vennünk, amikor az orosz katonai hatóságok jelentését olvassuk. Másfelől azonban nem szabad beleesni abba az elterjedt hibába, hogy mindaz, ami orosz, kisebb értékű és hogy a szovjetrendszer is Potemkin falvakkal dolgozik. Amit a németek irnak ma az orosz fegyverkezéséről, annak az értékét nagyon redukálni kell, hiszen tudjuk, hogy ezek politikai célokat szolgálnak. Valamikor, amíg jóviszony állott fenn az oroszok és németek között, a német sajtó nem talált elég dicsérő szót az orosz hadsereg szellemére és felszerelésére. Most persze, hogy az oroszok csatlakoztak a nyugati hatalmakhoz, a hitleri sajtó már azt írja, hogy Oroszország katonai hatalma nem olyan félelmetes. Az angol és francia katonai misszió azonban azért van Oroszországban, hogy alaposan megismerje a szovjet katonai erejét.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:**Palesztina**

KÉT HONAPI SZABADSÁGRA MENT A FÖKÖRMÁNYZÓ. A gyarmatügyi minisztérium augusztus 8-án a következő közleményt bocsátotta ki:

„A főkörmányzó augusztus 13-án két hónapi időtartamra elhagyja Palesztinát. Kalandia légikikötőjéből Port-Saidba repül, onnan pedig Marseilleba utazik. Távolléte alatt az ügyeket a palesztinai kormány vezértitkára intézi.

A palesztinai kormány gazdasági tanácsosa a napokban beható tárgyalásokat folytatott a palesztinai narancstermelők képviselőivel egy teljhatalommal felruházott narancs és citrus-termék ellenőrző hivatal felállításának ügyében. Az eddigi nemhivatalos jellegű tárgyalások kielégítőnek mondhatók és remélhető, hogy még a kiviteli idény befejezése előtt ez a hivatal létrejön és a termékek csomagolásának és behajózásának ügyét már intézni fogja.

EZER ARAB RENDŐR BEALLITÁSÁT TERVEZI A KORMÁNY? Arab lapok híradásai szerint a palesztinai kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a palesztinai partok őrzésére jobb ezer főnyi arab rendőrgéneget állít be.

Ugyanez a kormány viszont visszafogja adni az egy esztendővel ezelőtt lefegyverzett arab rendőrök fegyvereit. Allitóltag egyes arab lovasrendőr-osztagok már visszakapták fegyverviselési engedélyüket.

Beyruthból érkezett jelentések szerint az ottani rendőrség fegyvercsempész banda nyomaira jutott. A felfedezés azoknak a házkutatásoknak köszönhető, amelyeket a rendőrség a beyruthi zsidó negyedben elkövetett merénylet után arabok lakásában foganatosított. Az egyik arab éjjeli ór házában több puskát, revolvért, dinamitot és sok löszert találtak.

Franciaország

ZSIDÓ MENEKÜLTEK ADOMÁNYA A NEMZETVEDELMI CELOKRA. Nancyban Gaston Rogé és Henry Cornuault szenátorok, valamint Hagenaier főrabbi diszelnöksége alatt a zsidó menekültek tanácsot alapítottak. Az első tanácsülés alkalmával az alábbi határozati javaslatot fogadták el egyhangúlag:

„Büszkeséggel azért, hogy az emberi becsület legfőbb oltalmazójának, Franciaországnak fogadott fiait lehetünk és hálótól eltelve az ország iránt, amely menhelyt biztosított számunkra, mi, menekültek, tanubizonyosságát adtuk Franciaország iránt ragaszkodásunk azáltal, hogy az elmúlt évi nemzetközi válság idején önkéntes katonai szolgálatra jelentkeztünk.

Most újabb áldozattal akarjuk bizonyítani hálánkat a haza iránt, amely második szülőföldünké vált. Ezért kollektív akcióit indítunk és felszólítjuk az összes zsidó emigráns családokat, hogy vegyék ki részüket az országvédelemből adakozással a légi hadsereg felszerelési alapjára. Ezt az akcióit a magunk keretei között bonyolítjuk le, hisz mi vagyunk azok, akik úgy érezzük, hogy adósk vagyunk Franciaországgal szemben.

Nem kételkedünk abban, hogy a veszély órájában mindannyian a haza rendelkezésére bocsátjuk magunkat.

Az első adakozási listát ötezer frankos adománnyal nyitjuk meg.

A FEDERATION DES SOCIÉTÉS JUIVES SZEPTEMBER 23 ÉS 24-ÉN TARTJA MEG NEGYEDIK ÉVI KONFERENCIÁJÁT. A franciaországi zsidó szervezetek szövetsége szeptember hónap 23 és 24-ik napjaira hívta össze negyedik évi konferenciáját Párizsba. A konferencia foglalkozni fog a francia zsidóság összes fontosabb kérdéseivel. Vita tárgya lesz a szövetség jövő évi munkaprogramját, amelyet M. Jahrbium, a szövetség elnöke dolgozott ki.

Lengyelország

LIGÁT ALAKÍTOTTAK LENGYELORSZÁGBAN AZ ANTISZEMITIZMUS LEKÜZDÉSÉRE. Michalovitz egyetemi tanár, a lengyel demokrácia ismert vezetőjének kezdeményezésére Ligát alakítottak a lengyelországi antiszemitizmus leküzdésére. A Liga tagjai között a lengyel közelet számos kiemelkedő egyénisége található. Az előkészítő bizottság most nyújtotta be a Liga szabályzatát az illetékes kormánybiztosoknak és biztosra veszik a Liga hamaros törvényesítését.

ÖT MILLIÓ ZLOTY AZ UTÓBBI HÉT HÓNAPBAN A LENGYELORSZÁGI MENEKÜLTEK SEGÉLYEZÉSÉRE. A lengyel menekülteket segélyező szervezet varsói köz-

pontja a napokban tette közzé jelentését az utóbbi hét hónapban végzett tevékenységéről. A jelentésből kitűnik, hogy ezen idő alatt nem kevesebb, mint ötmillió zlotyt fordítottak a menekültek segélyezésére. Ebben az összegben bennefoglaltatik az a segély is, amelyet a szervezet az Ausztriából Lengyelországba menekült, valamint a Németországból kiutasított lengyel állampolgárságú zsidók segélyezésére fordított. Az összeg nagyrészt a zsbaszyni menekülttábor fenntartása emésztette fel. Az ötmillió zlotyból kettőt az amerikai Joint, míg a fennmaradó hármát a lengyel zsidóság hozott fel. A belsőföldön előteremtett hárommillió zloty hozzájárulásnak csak egy harmada volt készpénz, a többi természetbeni hozzájárulás eredménye.

A jelentés rámutat, hogy a lengyelországi menekültsegélyezési munka havonta legalább 100 ezer dollárt igényel, annál is inkább, minthogy a németországi kiutasítások folytán a helyzet egyre nehezebbé válik. Eppen ezért a jelentésben aktívabb közreműködésre szólítják fel a külföldi zsidóságot. A nehéz lengyelországi gazdasági helyzet — mondja a jelentés — kizárta teszi, hogy a jövő év során is fel tudjuk hozni az elmúlt évi összeget.

Kimerítően foglalkozik a jelentés a cseh protektorátus területéről menekült zsidók tragikus helyzetével. Sokan közülük napokig bolyonganak a határ mentén és ha már sikerült Lengyelországba menekülniök, ehziók kell.

San Salvador

MEGTILTOTTÁK ÖTVEN ZSIDÓ MENEKÜLT PARTRASZÁLLÁSÁT. A Newyork Times jelenti: A san salvadori parti hatóságok megtiltották ötven zsidó menekült partaszállását azzal az indoklással, hogy beutazási vízumuk hamis. A valóság az, hogy a menekültek az amszterdami konzulnál szerezték meg a beutazási engedélyeket, amelyekért személyenként 100 fontot fizettek.

A lap hozzá teszi, hogy a kormány megvonta megbízását az amszterdami konzultól, mert az a bevándorlási engedély megadása

Örizzze meg a nyugalmát, asszonyom!

Elkeseredése teljesen alaptalan, Nagyságos Asszonyom. Arcának első ráncokai ne nyugtalanítsák, hiszen ezek nyomtalanul eltűnnek, ha bőrt megfelelően ápolja. Bőrt csak tejkészítésben kell részesítenie, hiszen Önnek is tudomása van arról, hogy mily csodálatos hatással van ez a bőrre. A tiszta tejből előállított Milkuderm Milchfetteréme és Milkuderm-Hautsalbe nemcsak felületesen vonják be a bőrt, hanem annak legkisebb hibáit és ráncait is eltávolítják, mert mélyen behatolnak a bőr pórusaiba és tejtartalmuk következtében az epidermisz legalkalmasabb anyagát képezik. A Milkuderm készítmények valamennyi gyógyszerárban és drogériában kaphatók, — már egy kis tubus használata után meg fog győződni fiatalító hatásukról és állandó barátjuk marad.

előtt nem kérte ki a külügyminisztérium jóváhagyását.

Amerika

MEGHALT A „JEWISH MORNING JOURNAL“ KIADÓJA. Franciaországi útján meghalt Izrael Friedkin, a Newyorkban megjelenő Jewish Morning Journal kiadója. Friedkin, aki az amerikai zsidó közélet egyik ismert figurája volt, hosszabb ideje betegkedett. 1890-ben született.

Monako

24 ZSIDÓ MENEKÜLT ERKEZETT CSÓNAKON A MONACÓI KIKÖTŐBE. Két, 24 zsidó menekült szállító csónak érkezett a napokban a monacói kikötőbe. Az utasok, akik cseh és osztrák-zsidó menekültek igaz meggyőztört és megtört emberek benyomását tettek. Elmondották, hogy a náci pokolból való menekülésük után Olaszország felé vetették utjukat, de nem tudtak az országba jutni és Ventimigliától olasz halászköztől béreltek csónakon tettek meg az utat Monacóig.

Monacóban az alaposan kiéhezett embereket megettették, felruházták, majd átadták őket a francia hatóságoknak.

A román közigazgatási reform első évfordulója**Milyen eredményeket produkált a közigazgatás újjászervezése**

Bukarest, aug. 12. Egy esztendeje annak, hogy az ország új közigazgatási törvényét életbe léptették és a királyi helytartók átvették hivatalukat. Elérkezett tehát a napja annak, hogy mérlegeljük tárgyává tegyük az új rendszer eredményeit és hogy számbavegyük az új felfogás megvalósításának gyümölcseit.

Kétségtelen, hogy 19 esztendőn keresztül az ország a provizórátus állapotában élt. Nem kevesebb, mint öt közigazgatási reform volt részünk e rövid idő alatt és egyik sem tudott olyan közigazgatást biztosítani, amely megfeleljen a modern állam valóságainak és a közönség érdekeinek. Az elmúlt év folyamán érvénybe léptetett új rendszer érdeme az, hogy első ízben valósította meg a decentralizáció elvét. Ez a rendszer ösztönzi a helyi kezdeményezések teremtő szellemét és egyszer és mindenkorra végetvetett a bürokratizmus átkának, amely ránehezedett az állami élet gépezetére. A tartomány a haladott társadalmak egyik modern vívmánya. Az elmúlt esztendő gyakorlata nemcsak a törvényhozó jóhiszeműségét, hanem az új rendszer vezéreinek életrelvőségét is bizonyította.

Meg kell említenünk azt a teremtő szellemet, amelyről a királyi helytartóságok a nemzeti élet összes ágaiban tanubizonyosságot tettek. Sikerült 40 százalékkal emelniük az állami beruházásokat és most először történt meg, hogy a költségvetés tökéletes egyensúlyban van. A számköszűszadeadása meggyőzhet bennünket arról, hogy tíz hónap alatt az ország közbizonyára 10 milliárd lejfel növekedett. Ez a második eredménye az ország miniszterelnökének: Armand Calinescu által elkészített és végrehajtott közigazgatási reformon.

A reform jótévő hatásai nem kevésbé érezhetők a csatolt területeken is. Ezek

a területeken anakronisztikus formákban, a mostoha történelmi időkre emlékeztetően jelentkezett a fejlődés.

A költségvetési erőforrások a jólét eszközei néhány városban összpontosultak, míg jelentős területeken stagnált az élet. Calinescu volt az első, aki ezen ellentmondások kiküszöbölésére gondolt.

Gyomor, máj és bélbántalmakban

szervenők folytassák kurájukat nyaraláskor is. Étkészés közben vízben könnyen oldódó LITHINES VICHY TILLAT port szedjenek, mely a francia VICHY-forrás természetes sóit tartalmazza.

Kórházból Dornavatrán

A kolozsvári Zsidó Kórházgyesület dornavatrai körzete azzal a céllal, hogy a kórházzal szembeni hálóját lerőjja a kórháznak azon ténykedéséért, hogy évenként sok szegény dornai és környékbeli hittestvért kezeljen ingyenesen, egy nyári kórházi bál megrendezését határozta el.

A hál f. hó 15-én este a dornai kaszinó helyiségeiben szép műsor keretében lesz megtartva.

Ezen zsidó kulturcentrum, de különösen az ottani jelentős zsidó társadalom vezetőinek a példája, akik a nagy távolság dacára ennek a komoly erdélyi zsidó intézménynek nagy jelentőségét megértették és lelkes munkájukkal a zsidó közösség összetartásának mintaképét nyújtották, követésre érdemes és remélhetőleg követőkre is fog találni.

A Kórházgyesület vezetősége ezután is meghívja barátait, jöjjenek el erre az ünnepélyre és emeljék megjelenésükkel annak fényét.

A
a pr**Szimpa**

Párizs, augusztus 12. A zsidó területéről azokról a hiábavalókat a németek tektorátus cseh vetve tesznek a kosság többségét.

Lapunk tegnap arról, hogy a pr rohamcsapatokos getden léptek szemben és kiker háztulajdonosok zsidó vendégeikről, hogy a németkedési tudtuk történt.

A felülről, jó beindított zsidó mégis van némi prágai és brünn jelent meg a f tosalak!

Ezzel képeso protektorátus t len zsidó lapnak a következő jeg

„Zsidók nem brünn szálloda te a zsidók tud tosalak. Kö hogy ezeket a lenkező esetben beri méltóság kerülni az össz kellemetlen ven münket. Könnyű ha mégis akad kedik és cselek ciákat és ne os napon kidobják.

A lap ezután lodák hosszú n dők nemkíván

A német lak many, valamint ementartott zsi ban nincs vissz különösen a f szembe. Iglóba csehek szimpá dők mellett. E las hangsúlyoz és így a néme maga után. Az desen — itt is örszeg számos te, közöttük n

A tüntetésr zók hangosar dásuknak, me a vajat. Erre öre kijelentés mindenkinék akar. Néhány tan tárgyaló meg. A néme a másik olda valókórusban szívesebben meteknek“. E ség. Az iglói nap fenyeget

Mech

tömegekkel állításához, vannak ve . Timisoara S. A. hird Feb

A cseh nép nem hajlik a protektorok antiszemita propagandájára

Szimpatia-tüntetés a zsidók mellett Iglóban és Pilsenben

Párizs, augusztus 12. A cseh protektorátus területéről mind több hír érkezik azokról a hiábavaló erőfeszítésekről, amelyeket a németek közvetlenül, vagy a protektorátus cseh kormányán keresztül közvetve tesznek annak érdekében, hogy a lakosság többségét a zsidók ellen hangolják.

Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy a prágai kávéházakban német rohamcsapatok jelentek meg, akik fenyegetően léptek fel a zsidó vendégekkel szemben és kikergették őket. A cseh kávéháztulajdonosok közül többen felkeresték zsidó vendégeiket és biztosították őket arról, hogy a német náciügények eme ténykedéséről tudtak és beleegyezésük nélkül történt.

A felülről, jól meghatározott célokkal beindított zsidóellenes izgatásnak azonban mégis van némi látszata. Így legutóbb több prágai és brünni szálloda és kávéház falán jelent meg a felirat: „Zsidók nemkívánatosak!”

„Zsidók nem kívánatosak!”

Ezzel kapcsolatosan a „Hádoár“-nak a protektorátus területén megjelenő egyetlen zsidó lapnak egyik legutóbbi számában a következő jegyzet jelent meg:

„Zsidók nemkívánatosak!” — Több brünni szálloda és kávéház falán hozta a zsidók tudomására, hogy nemkívánatos elemek. Kötelessége minden zsidónak, hogy ezeket a helyeket elkerülje, mert ellenkező esetben önmaga járulna hozzá emberi méltóságá megalkalmazásához. El fogjuk kerülni az összes olyan helyeket, ahol kellemetlen vendégeknek tekintenek bennünket. Könnyű szívvel tesszük ezt. Am, ha mégis akadna zsidó, aki másként vélekedik és cselekszik, vonja le a következményeket és ne csodálkozzon, hogy egy szép napon kidobják.”

A lap ezután leközi a kávéházak és szállodák hosszú névsorát, amelyekben a „zsidók nemkívánatosak”.

Az iglói szimpátia tüntetés

A német lakosság által szított és a kormány, valamint az alantas hatóságoktól fenntartott zsidóellenes kampányok azonban nincs visszhangja a tömegek között és különösen a falusi lakosság fordul azzal szembe. Iglóban megtörtént az, hogy a csehek szimpátia tüntetést rendeztek a zsidók mellett. Ez a szimpátia megnyilvánulás hangsúlyozott németellenes éllel bírt és így a német lakosság reakcióját vonta maga után. Az eset epilógusa — mint rendszeren — itt is az volt, hogy a német rendőrség számos cseh földmivest tartóztatott le, közöttük nőket is.

A tüntetésre az adott okot, hogy német zsidók hangosan adtak kifejezést felháborításuknak, mert csehek zsidóknak adták el a vaját. Erre az iglói piac tere cseh ellenőre kijelentette a német nők előtt, hogy mindenkinek joga van annak eladni, akinek akar. Néhány perccel később már izgatottan tárgyaló csoportokba verődött a tömeg. A németek a piac tere egyik, a csehek a másik oldalára szorultak. A csehek szavalókörükben kiáltották a németek felé: Szívesebben adunk el zsidóknak, mint németeknek. Ezután megérkezett a rendőrség. Az iglói „Volksdeutsche Zeitung” másnap fenyegető hangon óva intette a cse-

heket attól, hogy a jövőben zsidóknak vaját adjanak el.

Az iglói németellenes tüntetéssel kapcsolatban a Times prágai levelezője a következőket írja:

„A cseh piaci árusok nem akartak német háziasszonyoknak eladni. A bekebelezés óta működő német rendőrség közbelépett. A zsidó kiskereskedések, amelyek a vidéki körzetekben működnek, mind a mai napig nem szenvedtek jelentősebb veszteségeket. Bár a hatóságok elrendelték ezen üzletek megkülönböztető jellel való ellátását, ez nem riasztja el az állandó vevőket. Sokszor megtörténik, hogy a zsidó üzletek kirakatában kifüggesztett „zsidó üzlet” feliratot csehek letérik és a kereskedőnek maguknak kell kéri, hogy ezeket a feliratokat hagyják meg és ily módon elkerüljék a német hatóságok kellemetlenkedéseit.”

Mi történt a pilseni színházban?

A Times levelezője hozzáteszi, hogy a csehek ellenállása a németek ama szándékával szemben, hogy a lakosságot zsidóellenes magatartásra állítsák be, igen feszültté tette a légkört. A lap tudósítója egyidejűleg az alábbi jellemző történetet közli:

A napokban Elmer Rice ismert színdarabját „Az uccai jelenetek”-et adták elő a pilseni városi színházban. Amikor elhangzott a színpadról az egyik párbeszéd eme mondata: „Végereedményben emberek a zsidók is” — a hallgatóság hatalmas tapsban tört ki. A szimpátia tüntetés éle olyan

RUHÁT borból TISZTEK részére

HÁTI ZSÁKOT HEGYI ÉS TURISTA BAKANCSOT

D. MOCIORNITÁ

FIGYELEM!

MOCIORNITÁ KRÉMET, VIASZT és KENŐCSÖT

nyira nyilvánvaló volt, hogy a hatóságok idővsnak látták törölni a darabról ezt a mondatot.

Ismeretes, hogy nyilván felső nyomásra egyes városi tanácsok eltiltották a zsidókat a nyilvános uszodáktól és külön uszodákat jelöltek ki számukra. Most rengeteg cseh látogatja a kizárólag zsidók részére fenntartott uszodákat.

nek ismerték meg, aki nem hajlandó Spanyolország becsületének egy szikráját sem feláldozni a brit kereskedelmi hajóutakért... Csak megfelelő idő kérdése, hogy Spanyolország Gibraltárt és Tangert visszakövetelje. E politika tempóját a nagyon is mérlegelő és óvatos külügyminiszter fogja meghatározni. A célkitűzés azonban le van fektetve.”

— A nemzeti propagandafilmeik visszhangja. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes a sajtó- és propagandaügyi minisztérium a nemzeti propaganda szolgálatában filmeket vetít az ország különböző falvainak és községeiben. Ezek a filmek mély benyomást tettek a lakosságra. Ezt bizonyítják azok az elismerő és lelkes köszönetnyilvánító levelek, amelyekkel a falvak községek primárjai keresik fel Calinescu miniszterelnököt és Titeanu sajtó- és propagandaügyi államtitkárt. Így többek között Plaiul Cosminului község primárja, Lazár Fialcovschi mond ősziinte köszönetet azért a hazafias filmért, amely fellelkesítette a Stefan cel Mare egykori harmezőin letelepedett embereket. Zvineace község primárja, Gh. Paladi Armand Calinescu miniszterelnöknek mond ősziinte köszönetet a község lakossága előtt levett lelkesítő nemzeti filméért. Vama város primárja, I. Párvan hálás szavakkal emlékezik meg a román hadsereg defilálását bemutató filmről, amelyet — a munkaidény ellenére — nagyszámu közönség nézett végig. Bosancea községben, — írja David Oniu primár, több, mint 2500 főnyi tömeg nézte végig a nemzeti propaganda filmjeit, amelyért hálás köszönetét fejezi ki, a lakosság nevében.

— Elrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát.

ÉRTESETES

A bucaresti erdélyi orthodox zsidó hitközség vezetősége tudatja, hogy a roshasana és jom kipur ünnepekre a Baraseumi helyiséget (Bucuresti, Str. Dr. Iulius Baras 15) telefon 3.06.78 az idén is a zsinagóga céljaira rendezte be.

A férfi és női ülések f. hó 15-től kezdődőleg, reggel 8-tól 10-ig, d. u. 6-9-ig a fenti épület földszinti irodájában Salamon József urnál kiválthatók.

Azok, akik tavalyi üléseikre idén is igényt tartanak, felkéretnek ezen szándékukat legkésőbb f. hó 15-ig ugyanezen a fenti címen bejelenteni sziveskedjenek.

A vezetőség.

URÁNIA MOZGÓ MA, VASÁRNAP RENDKÍVÜLI DUPLA MŰSOR!

<p>1.) Új világ hajnalán IRVING BERLIN zenés filmje, szebbnél szebb dalokkal. Főszerepekben: Tyrone Power, Alice Fay, Don Ameche</p>	<p>2.) Rökk Marika közismert láncosnő egyetlen filmje: Szép a világ... WILL MEISEL zenés vígjátéka.</p>
--	---

Százezer márkát sikkasztott és ellünt a berlini rádióleadóállomás osztályigazgatója

Allítólag Romániába menekült a sikkasztó

Berlin, augusztus 12. A német rendőrhatalóság megkeresést intéztek a román hatóságokhoz, vajjon nem menekült e az országba egy Barsckies Edvin nevű egyén, a berlini rádióleadó osztály igazgatója, aki százezer márkát, közel négy millió lej, sikkasztott el a rádiótársaságtól és a pénzzel együtt megszökött Berlinből.

A sikkasztó rádióigazgató 1897. december 19-én született Lübeckben. Legutóbbi lak-

helye: Berlin, Admiral von Schröder strasse 37 volt. A német hatóságok közöttük az eltiltint személyleírását is, aki autót hagyta el az országot és magával vitte feleségét és kislányát. A román hatóságok eleget tettek a német rendőrség kérésének és széleskörű nyomozást indítottak az allítólag Romániába tartózkodó sikkasztó német rádióigazgató kézrekerítésére.

Csak idő kérdése, hogy Spanyolország mikor követeli magának Tangert és Gibraltárt

[Német folyóirat szerint Suner — Anglia nagy jelensége]

Berlin, augusztus 12. A „Das 20 Jahrhundert” című folyóirat érdekes cikket közöl „Franco és Suner” cím alatt a gibraltári kérdéssel. A cikk többek között a következőket írja:

„Franco tábornok eddig a németek számára győztes katoná volt, akiben kifogásolták azt, hogy nem elég kíméletlen. Allamfő, a Falanx tanácsosa, Caudillo, — mind olyan fogalom, ami személyével kapcsolatban csak mellékesnek mutatkozott és valamelyest hasonlított a németországi politikai formákhoz. Az, hogy egyáltalán a monarchia államformájához vonzódnak, nem jelent semmit. Politikai és katonai vállalkozásokban tanusított

óvatossága inkább arra mutat, hogy Petain marsallnak ez a tanítványa nem politikai szelkakas.

Vele ellentétben Suner soha nem volt katoná, mindig csak politikus volt. Ennek a „civilnek” a tábornokokkal való összeütközési elkerülhetetlenek, mert „eszméi” voltak és „idegen” példái... Ha nem állana fölötte a győztes Franco kiegyenlítő tekintélye, akkor tartani kellene attól, hogy a nemzeti forradalomnak ez az izzó fanatikusa és a spanyol imperiumnak elszánt előharcosa megbukik ellenfeleinek vakbuzgóságán. Portréjához tartozik, hogy Angliában ezt a „strong pro nazi”-t kéri lehetetlen ellenség-

Mechanikai műhely

Ötmeccelkek és néhány speciális cikk előállításához, melyek az országban már be vannak vezetve, eladó. Megkeresések „Timisoara-Műhely” jellegére Fraňti Lux S. A. hirdetőjéhez Timisoara I. Str. 24 Februárie 7 sz. intézendők.

gyugalmát, m!
laptalan, Nagy...
ak első ráncoc...
szén ezek nyom...
rét megfelelően...
lésben kell része...
udomása van ar...
hatással van ez a...
llított Milkuderm...
uderm-Hautsahne...
ak be a bőrt, ha...
it és ráncait is...
behatolnak a...
muk következté...
kalmassabb táp...
uderm készítmé...
zertáiban és dro...
ár egy kis tubus...
győződni fiatal...
barátjuk marad.

Külgyminiszterium

MORNING JOUR...
országi utján meg...
Newyorkban megje...
nal kiadója. Fried...
közélet egyik is...
abb ideje beteges...

ÉRKEZETT CSO...
NIKÓTÓBE. Két, 24...
csónak érkezett a...
tőbe. Az utasok...
ó menekültek igem...
emberek benyomásá...
gy a náci pokolból...
aszország felé vet...
ak az országba jutni...
alászkától bérlet kév...
utat Monacóig...
kiéhezett embere...
zták, majd átadták...
nak.

reform

szervezése

sztikus formákba...
időkre emlékeztet...
és.

orrások a jólét esz...
összpontosultak...
stagnált az élet...
aki ezen ellentmo...
gondolt.

aj és bel-
akban

urájukat nyaralás...
viben könnyen ol...
CHY TILLAT port...
ncia VICHY-forrás...
tartalmazza.

ornavatrán

rházegyesület dorna...
ézzattal, hogy a kór...
lerőjja a kórháznak...
ry évenként sok sze...
béli bittestvért kezel...
kórházi bál megren...
te a dornai kasznó...
keretében lesz meg...

rum, de különösen az...
arsadalom vezetőinek...
távoltság dacára en...
zsidó intézménynek...
tették és lelkes mun...
ség összetartásának...
követésre érdemes...
re is fog találni...
vezetősége ezután Je...
nek el erre az ünne...
jelenésükkel annak

HIREK

Két ujj, vagy az egész jobbkez?

— Hozzászólás a kongresszusi szimbólumhoz —

A napokban palesztinai BI-tudósítónk „diariumában” a következő strófa jelent meg:

„A készülő 21. cionista kongresszus jelenvényén: Felnyújtott háromujj és alatta a tradicionális esküszöveg, Im eskaché, akadt fel egy jóberem a minap. A zsidó nem felnyújtott háromujjal esküszik, ez a Szent-háromság hívőnek esküdmódja. Es én, az erdélyi ember, rábólogathattam a megállapítására, mert ugy tudom, hogy az unitáriusok egy ujj felnyújtásával esküsznek, mert „Egy az Isten”... Hogyan lehetne ezt a jelvényhibát sebtében korrigálni? Vagy nem hiba? Talán akad az Új Kelet olvasói körében, aki szakszerűen tud hozzászólni ehhez a problémához?”

Az első hozzászólást Gelb Mendel ur küldte Halmiból. Alaposan és szorgalmasan utána nézett a régi és legújabb zsidó irodalomban, hogy kimutassa a régi zsidó esküjelet, ami semmiképpen sem lehetett a három ujj felmutatása. Az ősi bibliai esküfórmula: az ég felé emelt jobbkez.

Világosan kiderült ez — írja Gelb Mendel — a Tónach számos idézetéből. Így mingyárt a Tóra első könyvének 14. fejezte 22-ik verséből: „Abrahám pedig szólott Szodoma királyához: „Fölemeltem kezemet Isten felé, aki a magasság Ura, ég és föld teremtője”.

Továbbá: Sómós 6-ik fejezetének nyolcadik verséből: „Elhoztalak benneteket az országba, amelyért fölemeltem kezemet, hogy adjam azt Abrahámnak, Jicchaknak és Jakobnak és nektek adtam örökségül. En, az örökkévaló!”

Mózes IV-ik könyvében olvassuk, a 14-ik fejezet 30-ik versében: „Az a jélek azonban, aki fölemelt kézzel csinálja az idegenek és bevándorlottak közül, az Örökkévalót káromolja.”

Ebből nyilvánvaló, hogy a felemelt kéz fogadalmi és eskübeli jelentősége ősi zsidó népi eredet.

Jezsás prófétánál találjuk: „Az Örökkévaló megesküdött jobbajával és hatalmának karjával...”

Ezekielnél (20.5): „Szőj nekik: Így hirdette az Örökkévaló Isten, azon a napon, amikor Izraelt választottam, fölemeltem kezemet, mondván: En vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek.”

Ima közben is két kezüket az ég felé emelték: „Salamon király pedig — így olvassuk a királyok könyvében (I. 22) — odaállott az Örökkévaló oltára elé, szemben Izrael gyűlékezével és kezét kitérve az ég felé imádkozott...”

A kohániták áldásra emelt két keze is erre utal.

Gelb Mendel ur tehát ajánlja, hogy a 21. cionista kongresszus változtassa meg jelvényét. Mindenestre azonban meg kellene hallgatni azokat is, akik a két ujj mellett érvelnek.

— Megkerült a zsidó emigránsokat szállító hajó egészen eltűnt 10 román tengerész. Mint ismeretes, a panamai lobogó alatt futó „Rim” nevű hajó, amely zsidó emigránsokat szállított Palesztinába, a görög partok közelében kigyulladt. Szerencsére egy a hajó utasait, mint legénységét sikerült megmenteni. A hajó személyzetét között volt 10 román tengerész: két tiszt és 8 matróz. Annak ellenére, hogy a hajón tartózkodókat megmentették, néhány napig semmi hír nem érkezett a tíz román tengerész sorsáról. Legújabb híradás szerint a román tengerészek a Haifa és Constanta között rendes forgalmat lebonyolító Mirjam hajó fedélzetén érkeznek vissza Romániába.

— Metaxas görög miniszterelnök válasza Gafencu külügyminiszternek. Athénből jelentik: Gafencu külügyminiszter üdvözlő táviratára, amellyel a görög kormány uralomrajtásának harmadik évfordulója alkalmából kereste fel Metaxas görög miniszterelnököt, a következő választávirat érkezett Metaxas részéről: „Meghatva Excellenciád táviratától és azoktól az őszinte jókívánásoktól, amelyeket hozzám intéztél, engedje meg, hogy legőszintébb köszönetemet fejezzem ki. Ez a rokonszenvmegnyilvánulás értékes bátorítást jelent számomra, annak a munkának folytatásában, amelyet három éve végzek abban a tudatban, hogy az általános békét és a Romániát és Görögországot egyesítő szoros baráti kapcsolatot kimélyítését szolgálom.”

„Fénylik az arcom! Mit tegyek?”

— Erre csak egy lehet a válasz: SULFAMYLD-pudert használjon, megszünteti az arc zsírosságát, pattanásait és mitesszerét.

— Busteni fürdőhelyén előírták, milyen fürdőruhát viselhetnek a vendégek. Bucurestiből jelentik: A Timpul közli, hogy Busteni gyógyfürdőhely polgármesteri hivatala a közigazgatási törvény 16-ik szakaszára hivatkozással megtiltotta, hogy a község területén rövid nadrágot viseljenek, vagy fedetlen testrészekkel járjanak. Ezt a lakosság erkölcsi elleni vétségnek minősítik és a rendelet ellen vétőket a büntetőtörvénykönyv 429-ik szakasza alapján állítják bíróság elé. A vonatkozó szakasz 1-től 6 havi börtönbüntetés és 5000 leitől 20.000 lejig szóló pénzbírságot ír elő. Egyelőre még nem lehet tudni, hogyan reagálnak a fürdővendégek erre a rendeletre.

— Voicu Nițescu volt miniszter felesége Brassóban meghalt. Brassóból jelentik: Tegnapelőtt este brassói lakásán meghalt Elena Nițescu asszony, Voicu Nițescu volt munka- és közlekedési miniszter felesége. Az elhunyt hosszú ideig ágyban fekvő beteg volt, míg nemrégiben operációnak vetették alá, amellyel a legyengült szervezet nem tudott megbirkózni. Elena Nițescu asszony számos brassói jótékonyági egyesület vezető tagja volt. Temetése augusztus 12-én ment végbe a brassói temetőben.

— A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelentek éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

— Kiszajátítások nemzetvédelmi célokra Háromszék megyében. A „Románia” című lap közlése szerint a háromszék megyei Bereck és Lemhény község határában 174 hektár területet sajtóítottak ki nemzetvédelmi célokra a két község 607 lakójától, illetve egyes egyházközségektől. A kiszajátított föld ellenértékét négyzetméterenként 3—5 lej egységárban számították. Az Ofélsége által szentesített rendelettervényt Calinescu miniszterelnök, nemzetvédelmi és belügyminiszter, valamint Slavescu hadfelszerelésügyi miniszter ellenjegyezték.

— Az Actions Française ünnepontú izléstelenége. Párizsból jelentik: A francia nemzeti ünnep napján, amikor a szövetséges Angliának barátsága olyan hatásosan jutott kifejezésre, az Action Française című reakciós és antiszemita újság, amely állandóan hangoztatja, hogy mennyire küzd Franciaország érdekeiért és méltóságáért, csupán megtámadta az angol hadügyminisztert egyszerűen azért, mert résztvett az ünnepségeken. „Azt még valahogy indokolva látjuk — írja a cikkében —, hogy lord Gort vezérkari főnök Gamelin tábornok mellett foglalt helyet a tribünön. Kevésbé célszerűnek találjuk azonban, hogy Hore Belisha ott állt Mandel hirtorsosa mellett. A két hadsereg-főnök helyén volt, amikor csapatok felvonulását figyelték. Am ha ennél a tisztára katonai ceremóniánál a londoni kormányának egyetlen tagja sem lett volna jelen, akkor az ember nem érezte volna azt a kínos, talán indokolatlan, de nagyon reális érzést, hogy az angol zsidóság elküldte az ő képviselőjét azzal a megbízatással, hogy jelentést tegyen neki”. Ez a része a cikknek nagy felháborodást keltett francia körökben. A német rádió és a saját természetesen alaposan kiaknázta a francia reakciók szócsövének izléstelenességét. Angliában azonban a közmondásos angol hidegvérrel reagáltak és csupán egy-két újság tett reá megjegyzést.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ
ort. zsidó leánynevelő intézete-internátusában
Nagyvárad, Str. Ep. Ciorogaru 8, az 1939—40-es iskolaévre a
beiratások folyamatosan vannak
Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszebb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. — Bentlakó szaktanárnők irányítása és állandó gondos felügyelete. Zene. Idegen nyelvek. Mérsékelt díj. Kitérő referenciák. Prospektus. Telefon 12-11.

— A román delegáció sikeres szereplése a stockholmi néptánc kongresszuson. Stockholmból jelentik: A Haga-kastély parkjában, amely a királyi család egyik tartózkodási helye, a Stockholmban tartott harmadik néptánc kongresszus záróünnepségei a legteljesebb sikerrel zárultak. A kongresszuson résztvettek Anglia, Belgium, Dánia, Esztorozság, Finnország, Franciaország, Németország, Svájc, Norvégia, Hollandia, Románia és Svédország képviselői, összesen mintegy 2000 táncos. A román csoportot, amelyet Romulus Vuia, a kolozsvári egyetem professzora vezetett, lelkesen ünnepezték sikeres szerepléséért. A csoport Romániának szép dicsőségét is szerzett, többrendbeli, a Skansen-parkban, a Nemzeti Színházban, az Auditorium termében és a Stadionban történt szerepléseivel. Ugyancsak szép sikert ért el Vuia professzor előadása is a néptáncokról.

Mint az éjszaka a nappali fényt

— Meghosszabbították az arany után fizetendő prémium folyósítását. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap mai számában minisztertanácsi napló jelent meg, amely három hónappal meghosszabbítja a jöminőségű arany kilója után fizetendő 81.666.67 lej gazdasági prémium folyósításának érvényét.

— Eljegyzés. Feiger Dóri Simleu Silvaniei és Paneth Jakab Targu-Mures jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Klein Dóri Marghita és Steinmetz Mór (Miklós) Bratca jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Meghívó az erdélyi és bánáti zsidó tanítóegyesület 1939. augusztus 10—20-án, Timisoarán, a Zsidó Licumban tartandó rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. A gyűlés megnyitása délelőtt 10 órakor. 2. Üdvözlések. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Indítványok kapcsolatban a) héber studiumokkal, b) nyugdíjjal, c) a tanítói utánpótlással, d) az elemi iskolai iparoktatással, e) az átíregeződéssel. 6. A felmentvény megadása és a választmány kiegészítése. Timisoara, 1939. augusztus hó 8. Székely Zoltán h. titkár, Marton Izidor ügyv. elnök.

— Albrőlőjének hagyományozta kézpénzvagonát az öngyilkos matróz. Temesvárról jelentik: Néhány nap előtt öngyilkosságot követett el Havranek Erzsébet hetvenhárom éves asszony. A matróza levelet hagyott hátra, amelyet most találtak meg és amelyben harmincezer lej kézpénzt albrőlőjének, egy adóügynöknek hagyományozta, míg többi holmijáról úgy intézkedett, hogy osszák el a szegények között.

— Al-emigránsokat ítélte el a szatmári bíróság. Szatmárról jelentik: A csehországi események után a szatmármegyei Felsőbányán megjelent két férfi, össztörtek és lesorványdottak voltak. Mindenkinek elmesélték, hogy Csehországból menekültek, szörnyű viszontagságokon mentek keresztül és azonnal felmutatták személyazonosságuk bizonyítékait, amely szerint a két menekült Heller Léb dr. tartalékos orvos-főhadnagy és Moskovics Gyula szakaszvezető. Az emberek nagyraesze megkönnyörült a két cseh menekültön. Mindenütt kaptak pénzt, ruhát, enniváló és szállást. Amíg csak a felsőbányai csendőrség értesítést nem kapott, hogy az országot két nagyváradi szélhámos járja, akik cseh menekülteknek adják ki magukat és végigszarolják a városokat. Így került a hatóságok kezére Heller Léb dr. és Moskovics Gyula. Mindkettőjüket bekisérték a szatmári ügyészség fogházába. Kihallgatásuk során elmondották, hogy nagyváradi munkanélküliek és nyomorukban folyamodtak a csaláshoz. A szatmári törvényszék Ungur Mihaica tanácsa ma tárgyalta le az ügyet. Heller és Moskovics a bíróság előtt is mindent beismertek. A törvényszék mindkettőjüket család miatt két hónapi és 18 nari fogházbüntetésre ítélte. A vizsgálati fogságot leszámították a büntetésükből.

Ne kérjen Fernet-t, kérjen **FERNET-BRANCA-t.** Egyedüli hiteles.

— Megrendítő katonatragédia az apahidai állomás közelében. Megrendítő halálos szerencsétlenség történt az apahidai vasúti állomás közelében. Az egyik személyvonattal a fegyvergyakorlatokról leszerelt tüzérekatonák tértek vissza falujukba. A katonák között volt Lulea Corneliu 1932-ös korosztálybeli tüzérekatonája is, akinek az apahidai állomáson más vonatra kellett volna átszállnia. Lulea azonban utközben elaludt és nem vette észre, hogy a vonata befutott az átszálló állomásra. Mély álmából csak akkor riadt fel, amikor a vonat elindult Apahidáról és Kolozsvár felé rohogott. Ijedtében és az álomból való hirtelen felriadása utáni kábulatában, hogy el ne kesse a csatlakozást, kiugrott a már nagy sebességgel rohogó szerelvényből. Az ugrás szerencsétlenül sikerült, Lulea Corneliu fején súlyos sérülést — valószínűleg koponyaalapi törést szenvedett és eszméletlenül terült el a vasúti sínek mellett a töltésen. A többi utasok észrevették a halálugrást, meghúzták a vészféket és a szerencsétlenül járt katona segítségére siettek, aki azonban 20 perc múlva és anélkül, hogy eszméletét pillanatra is visszanyerte volna, meghalt.

— Az utóbbi napok eszései javították a vetések helyzetét. Bucurestiből jelentik: A Sennaul írja, hogy az elmúlt napok esői éppen idejében érték a kukoricaföldeket és az őszi vetést. A szénának szintén használnak az esők.

— Kötelező a tanulókra a nemzeti emléknapok ünneplése. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésiügyi minisztérium rendelkezése értelmében az állami és felekezeti iskolák növendékei a nemzeti ünnepeken és a királyi család ünnepnapjain kötelesek résztvenni a saját egyházuk templomában tartandó istentiszteleteken. A tanulók ünnepi ruhában tartóznak az istentiszteleten megjelenni.

— Orvosi hír. Dr. Traub Vilmos a mai napon 10—14 napi szabadságra utazott.

— Orvosi hír. Dr. Goldstein Dezső fogorvos hazaérkezett és rendeléseit megkezdte. Marechal Foch 13. (Az unitárius templommal szemben).

— Orvosi hír. Dr. Silbermann Marcel fogorvos hazaérkezett és rendeléseit újabb megkezdte.

— Ügyvédi hír. Fischer Árpád ügyvéd irodáját Clujon, P. Unirii 6. szám alatt megnyitotta. Telefon: 28—38.

— Dr. Heller József szülész-nőgyógyász-operátor hazaérkezett és rendeléseit megkezdte. Str. Iuliu Maniu 26.

— Dr. Farkas Tibor sebész, nőgyógyásza szülész hazaérkezett és megkezdte rendelését d. e. 9—10 és d. u. 1/4—6 között. Calea Regele Ferdinand 30 szám alatt.

— Megindult a közlekedés Szatmár és Söget között. Szatmárról jelentik: Mint már megírtuk, a csütörtöki nappal ismét megindult a rendes személy- és teheráruforgalom a szatmár-máramarosszigeti vasútvonalon. Csütörtök reggel indult el a szatmári állomásról az első vonat és ezzel helyreállt a hónapokig szünetelő közlekedés Szatmár és Máramarossziget között. A vonatok menetrendje Szatmárról a következő: Személyvonat reggel 5.55 és délután 16.45-kor indul, míg a gyorsvonat 13 óra 49 perckor indul Szatmárról Máramarossziget felé. Egyelőre egy tehervonat állítotok be, amely délután 17 óra 45 perckor indul Szigetre.

— Sirközlés. Néhány Mandelbaum Izidor z. l., a „Poale-Cedek” imaegyesület maggidjának sirkö-felállítására f. hó 13-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz az új orth. zsidó temetőben, amelyhez ezúton meghívhatnak az egyelet tagjai, valamint az elhunyt családjának barátai és ismerősei. A „Poale-Cedek” egyesület vezetősége. A megboldogult családja.

— Dr. Mandel Fordító Iroda a Str. Regina Maria 19. szám alá költözött.

Pályázat
A mediási aut. orth. zsidó hitközség iskolászeke pályázatot hirdet nyugdíjaztatás folytán megüresedett elemi iskolai tanítói állásra. Pályázhatnak nőlen, román állampolgárságu, autorizációval rendelkező tanítók. Héber nyelvtudással rendelkezők előnyben részesülnek. Megfelelően felszerelt pályázatok benyújtási határideje 1939 augusztus hó 20. Iskolaszék.
Cím: Comunitatea aut. ort. evr. Medias.

A bucurest mellet

Változatlanok a fixa
A bukaresti tőzsde forgalom mellett átlá volt az irányzat. A piacán az árfolyamok Stabilizarea záróárfolyoltarea 63.62-ös és 59.75-ös, az 1933. és Inzestrarea kötvény a kis címletek 81.75-ös az 1935. évi 3 százalékos váltózatlan, a Comromán 435 lej, a Credit

A Szövetkezetek hatása

A német kormány
A nyugateurópai múlt hetén érkeztek terméseredmények, az jobbák és ennek hatására szilárd gabonárak az európai buzaárak az elmúlt héten mártörténtek főleg tartásban ezek a nagyobb ellensúlyozni az állatot.

A romániai gabonaheten éreztető volt. Intézet — különösen minden kínálatot fel tőzsdékre. Ennek határozatokat tartottak exporttevékenység emne teljesen szünetelt many állandóan fok a kikötővárosok gabonamellét nagy tétel zelékféket és olaj az olaszok a konkureli vásárlások miatt főzelékféket, olajoskorica ára. A tak már kevésbé tartott tosbab romániai gabon árakat jegyezték. Bucuresti: 75 k (anyaggal) 42.000 k plusz 3%-kal) 30.500 71—72 kg-os rozs 70.000 lej. 41—42 k

Pal

A palesztinai legű és egyre fok font volt a vasut 320 ezer fontos d. herszállítmányok javulás mutatkozta jában 438 ezer t 336 ezer tonnává haifai kikötőn a menyekre vezethatásnál azonban a csökkenés a tössze 162 ezer u igénybe a vasutal szemben. Vez 320 ezer fontos helyett. A deficit nem főleg a kikvetkeztében fok idén már 238 e első hónapban a

kérjen
NCA-t.

redia az apahidai
dító halálos sze-
ahidai vasúti ál-
személyvonattal a
relt tüzérekatonák
katonák között
s korosztálybeli
apahidai állomá-
 volna átszállnia.
dudt és nem vette
futott az átszálló
csak akkor riadt
t Apahidáról és
Tjedtében és az
adása utáni kábu-
csatlakozást, ki-
eggel robogó sze-
néseletlenül sikerült,
s sérülést — való-
s szenvedett es
vasúti sínnek mellett
sok észrevették a
részvételek és a sze-
egységére siettek,
és anélkül, hogy
sziszanterte volna.

zései javítottak a
estiből jelentik: A
elmúlt napok eső
kukoricaföldeket és
k szintén használ-

a nemzeti emlék-
től jelentik: A
sztérium rendelke-
és felekezeti isko-
ünnepeken és a
a kötelesek részt-
templomában tar-
A tanulók ünnepi
tentszeteleten meg-

aub Vilmos a mal-
ságra utazott.

stein Dezső fogor-
deléseit megkezdte.
unitárius templom-

rmann Marcell fog-
deléseit újból meg-

er Árpád ügyvéd
ő. szám alatt meg-

szülésznőgyógyász-
s rendeléseit meg-

sebész, nőgyógyász,
megkezdte rendelé-
4-6 között. Calea
a alatt.

és Szatmár és Sz-
jelentik: Mint már
ppal ismét megindult
teheráruforgalom a
ti vasútvonalon.
a szatmári állo-

ezzel helyreállt a
ekedés Szatmár és
A vonatok menet-
vetkezők: Személy-
tán 16.45-kor indul.
a 49 perckor indul
iget felé. Egyelőre
k be, amely délután
Szigetre.

Mandelbaum Izidor
meggyesület maggid-
13-án, vasárnap
orth. zsidó temető-
ghivatnak az egy-
elhunyt családjának
Poale-Cedek" egye-
gboldogult családja.

rodra a Str. Regina
szótt.

zat

ó hitközség iskola-
nyugdíjzatás foly-
skolai tanítói állás-
román állampolgár-
rendelkező tanítók.
ndelkezők előnyben
felszerelt pályáza-
1939 augusztus hó-
Iskolaszék.

ort. evr. Medias.

KÖZGAZDASÁG

A bucuresti tőzsdén kis forgalom mellett alig tartott az irányzat

Változatlanok a fixkamatozású papírok árfolyamai, egyetlen az árfolyamalakulás a részvény piacon

A bukaresti tőzsdén az elmúlt héten kis forgalom mellett általában alig tartott volt az irányzat. A fixkamatozású papírok piacán az árfolyamok nem változtak, a Stabilizarea záróárfolyama 61.37, a Desvoltarea 63.62-ös, a kisajátítási kötvény 59.75-ös, az 1933. évi renta 65.25-ös, az Inzestrarea kötvény nagy címletei 85-ös, a kis címletek 81.75-ös az adóbon 52.50-es, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 44.12-es árfolyamon zárt. A bankrészvények alig tartottak. A Banca Nationala részvény 25 lejjel 5675 lejre, a Romaneasca 20 lejjel 565 lejre lanyhult, a többi változatlan, a Comro 210 lej, a Credit Román 435 lej, a Credit Industrial 780 lej. A

biztosítási papírok árfolyama nem változott, a Dacia-România 4100 lej, a Generala 1140 lej, az Agricola-Fonciera 330 lej, a Nationala 260 lej. A petróleumrészvények részvény árfolyama sem változott, az Astra Română 850 lej, a Steaua Română 315 lej, a Concordia 455 lej, a Credit Minier 232 lej, a Redeventa 155 lej. Az ipari részvények árfolyamalakulása nem egészséges. A Resita 10 lejjel 532 lejre, a Mica 35 lejjel 1300 lejre, a Letea 5 lejjel 1045 lejre lanyhult, a Tramway Bucuresti 20 lejjel 1110 lejre javult, a többi változatlan, a Titan-Nadrag-Cala 1555 lej, a Telefonrészvény 1150 lej.

A Szövetkezeti Intézet fokozottabb vásárlásainak hatása alatt tartottak az árak a kikötővárosok gabonátőzsdéin

A német kormány állandóan fokozza romániai buza bevásárlásait, a nyugateurópai gabonátőzsdéken lanyhák az árak

A nyugateurópai gabonátőzsdékre az elmúlt héten érkeztek be az északamerikai terméseredmények, amelyek a remélnél is jobbák és ennek hatása alatt az amugy sem szilárd gabonárák még tovább lanyhultak. Az európai buzaimportőr államok részéről az elmúlt héten már jelentősebb vásárlások történtek főleg tartalékolási célokból, azonban ezek a nagyobb vásárlások sem tudták ellensúlyozni az állandóan növekvő kínálatot.

A romániai gabonátőzsdéken az elmúlt héten érezhető volt, hogy a Szövetkezeti Intézet — különösen egyes vidékeken — minden kínálatot felvesz, de nem hozza a tőzsdékre. Ennek hatása alatt a gabonátőzsdéken tartottabb árak alakultak ki. Az exporttevékenység egyes államok felé majdnem teljesen szünetel, viszont a német kormány állandóan fokozza buzabevásárlásait a kikötővárosok gabonátőzsdéin. A németek emellett nagy tételekben vásárolják a főzelékféléket és olajosmagvakat, amelyekben az olaszok a konkurrensaik. Eme nagy tételű vásárlások miatt szilárdak maradtak a főzelékfélék, olajosmagvak, valamint a kukorica ára. A takarmányfélékben az árak már kevésbé tartottak. A hét végén a fontosabb romániai gabonátőzsdéken a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 75 kg-os buza (3% idegen anyaggal) 42.000 lej, 59-60 kg-os árpa (3 plus 3%-kal) 30.500 lej, kukorica 45.500 lej, 71-72 kg-os rozs 25.500 lej, Victoria borsó 70.000 lej, 41-42 kg-os zab 37.750 lej.

Brăila: 77 kg-os buza (1%-kal) 43.850 lej, 57-58 kg-os árpa (3 plus 2%-kal) 29.250 lej, 75 kg-os rozs (4 plus 3%-kal) 29.000 lej, kukorica 42.500 lej, Victoria borsó 76.000 lej, takarmány borsó 66.000 lej, I-a zöld borsó 92.500 lej, 41-42 kg-os zab (5 %-kal) 38.000 lej, Naveta repce 84.000 lej, napraforgómag 67.000 lej.

Galați: 76 kg-os buza (2%-kal) 43.000 lej, 75 kg-os buza (3%-kal) 42.000 lej, 70 kg-os rozs (5%-kal) 27.000 lej, 58 kg-os árpa (3 plus 3%-kal) 29.250 lej, 40 kg-os zab (4 plus 1%-kal) 36.000 lej, kukorica 41.500 lej, napraforgómag 66.750 lej, zöld borsó 94.000 lej, Victoria borsó 75.000 lej, takarmányborsó 61.500 lej, repce 62.000 lej, Naveta repce 84.000 lej, tökmag 94.000 lej.

Constanța: 76 kg-os buza (3%-kal) 42.750 lej, 56-57 kg-os árpa (4 plus 1%-kal) 28.250 lej, 71-72 kg-os rozs (6%-kal) 27.500 lej, 42-43 kg-os zab (3 plus 2%-kal) 36.000 lej, kukorica 41.750 lej, napraforgómag 66.500 lej, Victoria borsó 74.500 lej, takarmányborsó 59.000 lej, Transilvania bab 85.000 lej, Naveta repce 84.500 lej, vad repce 70.000 lej.

Temesvár: A bányai gabonapiacokon a buzában élénkebb az üzlet, a többi gabonaműveken az üzlet csendes, a kereslet lanyha. **Árak:** 75 kg-os buza 42.000 lej, kukorica 41.500 lej, új zab 44.000 lej, korpa 35.000 lej, takarmányárpa 34.000 lej, tavaszi árpa 37.500 lej, muharmag 40.000 lej, tökmag 90.000 lej, káposzta repce 85.000 lej, lencse 65.000 lej, vagononként.

Palesztinai gazdasági hírek

A palesztinai vasút válsága tartós jellegű és egyre fokozódik. A tavaly 282 ezer font volt a vasút deficitje. Az idén már 320 ezer fontos deficittel számolnak. A teherszállítványoknál ugyan bizonyos fokú javulás mutatkozik. 1939 első négy hónapjában 438 ezer tonnát tettek ki a tavalyi 336 ezer tonnával szemben, ami főleg a haifai kikötőn át irányított narancsküldeményekre vezethető vissza. A személyszállításnál azonban egyenesen katasztrófa: a csökkenés a tavallyal összevetve. Mindössze 162 ezer utas vette január-áprilisban igénybe a vasutat a tavalyi 316 ezer utassal szemben. Végeredményben a vasút 211 ezer fontot vett be a tavalyi 205 ezer font helyett. A deficit azonban nem e miatt, hanem főleg a kiadások megnövekedése következtében fokozódik. A tavaly 222, az idén már 238 ezer fontot adott ki a négy első hónapban a vasút és ebben az összeg-

ben csak a folyókiadások foglaltak, a tőketörlesztések, kamatok, javítások nem. A tavalyi első négy hónap 17.2 ezer fontos deficitje, ehhez képest az idén 26.7 ezer fontra növekedett.

Mindaz, a palesztinai vasút siralmas helyzete, a deficit egyre tartó emelkedése, mindenképp arra vezethető vissza, hogy a jisuv majdnem teljesen távoztartja magát tőle. A személyforgalmát a zsidó autóbusz és taxi-társaságok bonyolítják le s

jelentős részben a teheráru forgalom is ezen a mellékvágányon fut. A vasút helyzete tehát egyik bizonyítéka a jisuv döntő sulyu gazdasági erejének.

A palesztinai gyáriparosok döntőbizottság felállítását kéri a tőkés és a munkás vitájában. A palesztinai gyárosok szövetkezete felhívással fordult a 21. cionista kongresszushoz és egy nyolc pontból álló program megvalósítását kéri tőle. A követelések lényege ez: Döntőbizottsági eljárás a munkaadók és munkások minden vitájában. A termelés ellenőrzése nemzeti szempontból. Az import ellenőrzése, nemkülönben a transfer megkonrollálása ugyanebből a szempontból. Mindig a toceret háárec, vagyis a hazai termelés érdekei legyenek döntők. Az ipar támogatása és fejlesztése részletesen kidolgozandó tervek alapján. Az ipar jogos igényeinek figyelembevétele a cionista tevékenységben. Az ipari hitelintézet tevékenységének felfokozása. A galut mobilizálása az ipari export érdekében.

A palesztinai földhitelintézet működésének bírálata. A palesztinai szaksajtó részletesen bírálja és nem éppen kedvezően fogadja a kormány földhitelintézetének mérlegét. Az intézet 1935 áprilisában alakult meg. Részvénytőkéjéből 335 ezer fontot fő két zsidó biztosító és hitelintézetek vettek át. A kormány maga 150 ezer fontot bocsátott az intézet rendelkezésére és ennek fejében részt kért a vezetésben. Husz esztendőre szóló jelzálogkölcsonőket nyújtottak 8 százalékos kamattal. E kamattal aránytalansága miatt már a Peel-bizottság előtt is panaszt emeltek az illetékesek. A panasznak eleddig nem volt eredménye. Holott az intézet csakis saját tőkéjével dolgozik, tehát kevesebb százalékkal is beérhethet. Az intézet 1936-ban kezdte meg működését. 1936-ban 206 kölcsönt nyújtott kb. 138 ezer, 1937-ben 363 kölcsönt kb. 218 ezer, 1938-ban 100 kölcsönt kb. 65 ezer font összegben. 1938 közepén az intézet a válságra való hivatkozással megszüntette a további kölcsönnyújtást, éles ellentétben a zsidó pénzügyekkel, amelyek a krízisben természetesen fokozott mértékben állottak a mezőgazdaság rendelkezésére. 1938 végén összesen 387 ezer font kinlévősége volt az intézetnek, melynek fedezetére 36 ezer dunám föld szolgál 1 millió 367.000 font értékben. A fedezete tehát tulontul bőséges. KKL földekre nem ad kölcsönt az intézet. Jogi ag-

ANAP KELLEMESSÉGEIT CSAK AKKOR ELVEZI TELJESEN HA CANDIDE CRÉMET HASZNAL AMELY CHORES-TERIN ÉS LANOLIN ALAPON VAN ELŐÁLLITVA

gályai vannak. Az intézet palesztinai cég léteére külföldön (Angliában) helyezi el a tartalékjait. Aránytalanul nagy fizetéseket juttat a vezetésének. Kiszámították, hogy 1938-ban 1-1 kölesőre 12 font adminisztratív kiadás jutott. A jisuv reméli, hogy az intézet hajlani fog a bírálatra és a jövőben működni fog és pedig a jisuv igényeinek megfelelően fog működni.

Javult a tőzseindex. A telavivi börze indexe júliusban így alakult:

	Záloglevelek	Részvények
Július 10.	100.70	98.90
Július 17.	100.67	98.51
Július 24.	100.77	99.86

A börze tehát a súlyos külföldi bonyodalmak ellenére is kb. megtartotta a színvonalát. A részvényeknél ugyan csekély csökkenés mutatkozik, viszont a záloglevelek-nél valamelyes emelkedés. Ez a meglepő tartottság a palesztinai értékpapírok elsőrendű voltára vezethető vissza. (bj)

Energia engedélyek

A nemzetevelmi miniszter engedélyt adott a kolozsvári S. A. R. Textilă Belgo Română-nak egy gőzkazán beállítására, fűtési célokra. Az engedély 30 évre szól.

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a sepsiszentgyörgyi Henry Klinger textilipari vállalatnak egy 500 lóerős Diesel motor és egy három fázisú 550 kw-os generátor beállítására, saját energiaszükséglete ellátására. Az engedély 20 évre szól.

Cégbejegyzések

A cementkartell, a Biroul de Vânzare al Cimentului S. A. R. igazgatósági ülésén Gh. Bolomey mérnököt az igazgatóságba kooptálták és alelnökké választották. Ugyanekkor Bogdan-Duica Silviut igazgatóvá és Jonescu Ioant aligazgatóvá nevezték ki, akiket az ilfovi törvényszék bejegyezt.

A Corvin S. A. Comercială cég alatt Déván új részvénytársaság alakult szesz italok árusítására, 2 millió lej részvénytőkével, amelyből az alapításkor 1 milliót fizettek be. Az első igazgatóság tagjai: Dr. Romul Miocu, Lazar Dănsoreanu és Ioan Brăncoveanu. Az új céget a törvényszék és az iparkamara bejegyezte.

A temesvári „Cărămidă” S. A. de Casă közgyűlésén az igazgatóságba választottak: Mihail Rabong, Aurelia Rabong és ing. Iosif Philips, akiket a törvényszék bejegyezt.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.

Vasúti kedvezmény!

BIXAD

Románia Karlsbadja

Prospektust küld kívánatra Direcțiunea

Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

Pénzüntézet hírek

A kolozsvári *Erdélyi Bank Rt.* félévi mérlegében 150 millió lej részvénytőke és 23.500.000 lej rendes tartalékalap mellett 48.070.070 lej bruttó jövedelmet mutat ki, míg a költségek, passzív kamatok, stb. összege 42.570.009 lej. A mérlegben a betétállomány 575 milliót, a hitelezők tétele 643.6 milliót, a váltótársa 270.5 milliót, a folyószámlai adósk 820 milliót tesznek ki. A mérleg főösszege 1 milliárd 612 millió 854.953 lej.

A kolozsvári *Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 45 millió lej részvénytőke és 2.630.000 lej rendes tartalékalap mellett 6 millió 858.295 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek kamatok stb. összege 4 millió 951.979 lej. A mérlegben a betétállomány 63.977.901 lej, a hitelezők tétele 71 millió 521.546 lej, a váltótársa 49 millió 638.527 lej, a folyószámlai adósk tétele 59 millió 303.408 lej, a mérleg főösszege 207 millió 270.078 lej tesz ki.

A kolozsvári *Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank Rt.* félévi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 3.261.907 lej rendes tartalékok mellett 3.551.780 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek, passzív kamatok, stb. összege 2 millió 768.839 lej. A mérlegben a betétállomány 45.791.723 lej, a hitelezők tétele 27.108.791 lej, a váltótársa 26.456.042 lej, a folyószámlai kihelyezések összege 28.072.023 lej tesz ki. A mérleg főösszege 93.161.177 lej.

A kolozsvári *Banca Centrala pt. Industrie si Comert S. A.* félévi mérlegében 50 millió lej részvénytőke és 14.095.080 lej tartalékalap mellett 13.068.914 bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 7.244.796 lej. A mérleg főösszege 267.442.290 lej.

A kolozsvári *Takarékpénztár és Hitelbank Rt.* félévi mérlegében 43.010.000 lej részvénytőke és 3 millió lej tartalékalap mellett 13.868.963 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 7.253.760 lej. A mérleg főösszege 315.835.336 lej.

A kolozsvári *Economul Institut de Credit si Economii S. A.* félévi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 2.767.236 lej tartalékalap mellett 1.097.913 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 660.675 lej. A mérleg főösszege 25.398.246 lej.

Az aradi *Általános Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 32.500.000 lej részvénytőke és 18.034.858 lej tartalékalap mellett 5.219.632 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 3.428.080 lej. A mérleg főösszege 111.074.957 lej.

Az aradi *Aradmezei Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 13.500.000 lej részvénytőke és 7 millió lej tartalékalap mellett 3 millió 828.578 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 3.455.709 lej. A mérleg főösszege 96.792.804 lej.

Az aradi *Casa Agricola de Pastrare Arad Oenodana S. A.* félévi mérlegében 20 millió lej részvénytőke és 150.000 lej tartalék alap mellett 1.442.565 lej bruttó jövedelmet mutat ki, míg a költségek és passzív kamatok összege 1.496.292 lej. A mérleg főösszege 45.894.977 lej.

Az aradi *Banca Goldschmidt S. A.* félévi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 42.264 lej tartalékalap mellett 339.670 lej bruttó jövedelmet ért el, mely mellett a költségek és passzív kamatok összege 331.042 lej. A mérleg főösszege 12.426.638 lej.

A temesvári *Leszámitoló Rt.* félévi mérlegében 24 millió lej részvénytőke és 9 millió 475.000 lej tartalékalap mellett 4 millió 526.342 lej bruttó jövedelmet mutat ki, míg a költségek és passzív kamatok összege 3 millió 734.653 lej. A mérleg főösszege 102.372.574 lej.

A marosvásárhelyi *Leszámitolóbank Rt.* félévi mérlegében 20.100.000 lej részvénytőke és 3.300.000 lej tartalékalap mellett 2.449.722 lej bruttó jövedelmet ért el, míg a költségek és passzív kamatok összege 1 millió 894.236 lej. A mérleg főösszege 61 millió 464.007 lej.

A nagyváradi *Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.* augusztus 20-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a 600.000 lejes részvénytőkét előtt 240.000 lejre leszállítják, majd 1 millió lejre felemelik és ennek megfelelően módosítják az alapszabályokat.

A nagyváradi *Leszámitolóbank Rt.* félévi mérlegében 5.250.000 lej részvénytőke és 14.504 lej tartalékalap mellett 34.224 lej bruttó jövedelmet realizált, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 293.853 lej. A mérleg főösszege 9.129.878 lej.

A nagyenyedi *Kisegítő Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 5.315.016 lej tartalékalap mellett 868.008 lej bruttó jövedelmet mutat ki, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 686.980 lej. A mérleg főösszege 33.747.773 lej.

A tordai *Egyesült Kisegítő és Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 768.322 lej tartalékalap mellett 556.423 lej bruttó jövedelmet ért el, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 239.809 lej. A mérleg főösszege 14.334.745 lej.

A kézdvásárhelyi *Takarékpénztár Rt.* félévi mérlegében 10.500.000 lej részvénytőke és 2.981.854 lej tartalékalap mellett 512.080 lej bruttó jövedelmet ért el, amely mellett a költségek és passzív kamatok összege 461.259 lej. A mérleg főösszege 22.881.231 lej.

A brassói *Népbank Rt.* félévi mérlegében 9 millió lej részvénytőke és 62.000 lej tartalékalap mellett 943.045 lej bruttó nyereséget mutat ki, míg a költségek és passzív kamatok összege 689.393 lej. A mérleg főösszege 37.978.705 lej.

Az egyes államoknak utóbbi napokban kiadott gazdasági jellegű rendelkezéseit a háborús autarkia bevezetőjének tekintik a londoni Cityben

A Newyorkba szeptember elejéig induló hajókra minden jegy elkelt. Szikárdultak a fémárak a nyugati árutözsdéken. A spanyol kormány valutareformot és nemzetközi kölcsön felvételét tervezi. Alig változtak a valutaárfolyamok a nyugati devizátözsdéken

Zürich, augusztus 12. A nyugateurópai pénzpiacokon és tőzsdéken az elmúlt héten fokozott idegességgel figyelték azokat a katonai előkészületeket, amelyek ugyancsak Európában összes államai részéről megnyilvánulnak és amelyekkel kapcsolatban a közeljövő megítélését illetően oly különbözőek a vélemények. A londoni Cityben az egyes államok kormányai által utóbbi napokban kiadott gazdasági jellegű rendelkezéseket háborús-autarkiai gazdaságkodás bevezetőjének tekintik, amelyek előbb-utóbb be fognak következni más államokban is. Hogy ennek ellenére Franciaországban, sőt újabban más államokban is az importnál bizonyos enyhítéseket eszközöltek, azt általában azzal magyarázzák, hogy az államok nyersanyagokat és nélkülözhetetlen árucikkeket akarnak felhalmozni, hogy e téren is elkészüljenek az esetleges kedvezőtlenebb világpolitikai eseményekre. Ezek az intézkedések természetesen kihatottak a tőzsdékre is. A londoni pénzpiacra a Bank of England vezetésének a bankjegyszaporítással sikerült feltartóztatni a hitelkereslet növekedését és kamatok szikárdulását. Tény azonban az, hogy a Bank of England bankjegyforgalma már elérte az 520 millió fontot, a két hónappal ezelőtti 480 millióval szemben. — Párizsban a tőzsde még a londoninál is idegesebben figyeli az eseményeket, a pénzpiacra viszont már kevésbé érezhető ez az idegesség. Az európai aranyának tengerentúlról történő vándorlása az elmúlt héten is tartott, az aranykereslet általában mindenütt fokozódott. Párizsban érdekesnek tartják, hogy a Newyorkba induló hajókra szeptemberig

2 NAP
MULVA AZ
ALLAMI SORSJATEK
II. OSZTÁLYANAK
HUZASA

lyamaiban számottevő eltolódások nem következtek be és ezt annak tulajdonítják, hogy Morgenthau amerikai pénzügyminiszter párizsi és londoni tárgyalásai alkalmával a valutaegyezmény olyan módosítására törekszik, amely mellett a dollár, a font, a francia frank és többi csatlakozott nyugati valuták egymáshoz képesti árfolyamaiban nagyobb eltérések, hosszabb ideig ne következzenek be. A középeurópai valuták árfolyamaiban sem mutatkozott számottevő változás az elmúlt héten, a zürichi magánforgalomban a márkabankjegyet 62-64-es, a pengőbankjegyet 57.50-60-as, az olasz lira bankjegyet 15.50-15.65-ös, a zloty bankjegyet 57-59-es, a dinár bankjegyet 6.50-6.60-as árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama sem változott a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1.42-1.47-es, Budapesten 2.60-3.45-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A *Ford konszern* romániai vállalata, a *Ford Română S. A. R.* 1938. évi mérlegében 90 millió lej részvénytőke és 16 millió 842.363 lej tartalékalap mellett 20 millió 774.101 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 468.198.984 lej. A közgyűlésen a kimutatott tisztanyereségből 20 milliót a tartalékalaphoz csatoltak, vagyis osztalékot nem fizetnek.

A brassói *Frații Stoilwerck S. A.* augusztus 21-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az igazgatóság új investíciókra kér felhatalmazást.

Apoľo *Intreprindere de Cinematograf S. A.* cég alatt Segesváron új mozivállalat alakult, 1.700.000 lej részvénytőkével, amely 1700 darab 1000 lej névértékű részvényből áll.

W
HIVATA
Szín

A külföldi sajtó, vetítők, hónapok szakadatlanul foglalkoztatott helyzetével, az európai helyzet, Jisuv kizárólag elleni védekezéses telené teszi, hogy tel is foglalkozzék 1936 óta éppen zott nagy haladás állítható, hogy a fejlődése és magas mely erkölcsi társ években. Ha csak hangversenyét em ezer ember látogt nyerünk a Jisuv jelentősége volt alatt a héber sz „Ohe!” és „Maat Habim”
Múlt év október hogy Moszkvában színház és héber színre. Így a m kövül a Habimah ből Palesztinába az orosz-héber palesztinai színpad szíkes habimah-s

A Habimah 19 adásozozatával kaptott meghívást néhány zsidó író nai színpadra. Mendele Mocher sei. A fiatal am munkája „Temes telem a jövő hába ban a reális és a legötökletesebb színpadon, ami a ges színalfestőre Friedland rendez Hadani „Schmuri amely a Habimah első egész estés színmű. Ever Ha ir, amikor a sóm úrtárlai Oroszorsz nak és Felső Ga rab sok hasonlat helyzettel, sok azonban drámai hiányok merülne nemzeti színpad feladata, hogy m tehetség fejlődjék
Európai körut mah” múlt év o bot mutatott be „hér kór” című drá béke gondolatá ban a napokban az egész világ vajjon kitör-e a ből a veszély. A kere volt. Ugy

Az ora

Az érdeklő (Oradea, St vésietre k

WIZO Zsidó Ország

HIVATALOS LAPJA

Színház Erec Jisraelben

Irta: KERTÉSZ BÜZSI

A külföldi sajtó, a rádió és egyéb hírközvetítők, hónapok, sőt majdnem évek óta szakadatlanul foglalkoznak Palesztina politikai helyzetével, az arab zavargásokkal és az európai helyzettel. A látszat szerint a Jisuv kizárólag politikával és a támadások elleni védekezéssel van elfoglalva, ami lehetetlené teszi, hogy kulturával és művészettel is foglalkozzék. A valóságban azonban 1936 óta éppen ezen a területen mutatkozott nagy haladás és fejlődés. Határozottan állítható, hogy a szelemi élet és művészet fejlődése és magas nivója a Jisuvnak komoly erkölcsi támaszt nyújtott ezekben az években. Ha csak a Hübertmann zenekar 175 hangversenyét említjük meg, amelyet 170 ezer ember látogatott, úgy világos képet nyerünk a Jisuv kulturális életéről. Alig kisebb jelentősége volt azonban ugyanezen idő alatt a héber színháznak, a „Habimah“, „Ohel“ és „Matat“ előadásainak.

Habimah — a klasszikus színház
Mult év októberében volt husz éve annak, hogy Moszkvában megnyitották a „Habimah“ színház és héber nyelvű előadást hozott színre. Így a ma fennálló héber színházak közül a Habimah a legrégebb. Oroszországból Palesztinába 1931-ben költözött és ezzel az orosz-héber emigrációs színház, héber palesztinai színpaddá alakult át. A klasszikus habimah-stílus azonban minden igye-

kezet dacára sem tudott életben maradni. Valószínűleg egyes rendezők egyéni alkotóerejével függött szorosán össze ez a művészi irányzat, amely vendékkörútjain a Habimah-nak Európa-szerte felejthetetlen sikert biztosított. A „Golem“, a „Bolygó zsidó“ (Ewige Jude) és végül a „Dybuk“ Waachtangoff, Stanislawsky zseniális tanítványának rendezési mesterművei voltak.

Kísérletek az új stílus megteremtésére

Az orosz forradalmi színpadtól elválva új utakat keresett a zsidó színház és 1934-ig tartott, amíg a próbálkozások sikerhez vezettek. Leopold Lindberg vendégrendezőnek köszönhető, aki egy aktuális darabot hozott színre, amelynek stílusában már egyetlen maradványa sem volt a régi klasszikus iskolának. A darab témája az emancipált európai zsidóság, amint ráeszmél a körülötte lévő ellenséges világra. Két hasonmájú darab került 1935-36-ban színre, négy generáció Cohen van Delftől és Galsworthy „Társaság“ című darabjai. A velenecsei kalmár és „Wilhelm Tell“ Bialik fordításában — Leopold Jessner rendezői tehetségét bizonyították. A Habimah színház tehát ezekben az években komoly munkát végzett és művészi teljesítményekkel elégitette ki a kulturális palesztinai közönséget.

Az európai vendégszereplés

A Habimah 1937-38-ban klasszikus előadássorozattal európai vendégszereplésre kapott meghívást. Előzőleg azonban még néhány zsidó író darabja került a palesztinai színpadra. Így Schalom Aleichem és Mendele Mocher Sefarim drámai elbeszélései. A fiatal amerikai költő Irvin Schaw munkája „Temessétek el a halottakat“ intelem a jövő háborúja ellen. Ebben a darabban a reális és irreális világ összeittökzése a legkézzelfoghatóbb formában érvényesült a színpadon, ami a fiatal Selbának, a tehetséges színfaltestőnek érdeme volt.

Friedland rendező hozta még színre Ever Hadani „Schomrim“ (Örök) című darabját, amely a Habimah ereci letelepedése óta az első egész estét betöltő héber nyelvű darab. Ever Hadani az 1910 körüli időkről ír, amikor a sómérok a kibucmozgalom előfutárai Oroszországból az Erecbe emigráltak és Felső Galiléában letelepedtek. A darab sok hasonlatosságot mutat a mai zsidó helyzettel, sok megkapó jelenete mellett azonban drámai felépítésében még hibák és hiányok merülnek helyenként fel. Az ereci nemzeti színpadnak egyik legelsőbbrendű feladata, hogy minél több héber drámai írói tehetség fejlődjék ki.

A mult év sikerei
Európai körútjáról visszatérve a „Habimah“ mult év októberében két újabb darabot mutatott be. Az első Karl Czapek „Fehér kőr“ című darabja, amely a háború vagy béke gondolatával foglalkozik. Eppen azokban a napokban, amikor a premier lezajlott az egész világ óriási feszültségben várta, vajjon kitér-e a háború, vagy elhárul-e újabb a veszély. A kitűnő darabnak áttűtő sikere volt. Ugyancsak nagy érdeklődés és

számos zsúfolt ház kísérte Werner Cseh szerző drámáját. A darab a szülőket és gyermekeket állítja szembe egymással, vagyis a háború előtti és utáni generációt. Mindkét darabot Friedland rendezte és Tschernerski, az ismert kiváló Habimah művész játszotta bennük a főszerepet.

Ohel — a palesztinai munkásszínház

A Habimahval ellentétben az Ohel, a palesztinai munkásszínház már valóban az országban született. Mose Halevy, a Habimah volt tagja 1925-ben Palesztinába jött és a Hiszladrut Haovdim (palesztinai munkásszervezet) megbízásából drámai stúdiót létesített. A szintársulathoz az emberanyagot a kvucákban és a városi üzemekben találta meg. Az Ohel ma is a Hiszladruthoz tartozik kollektíva. Az első előadás 1926 áprilisában a telavivi Herzl gimnáziumban látott napvilágot. Perez néhány egyfelvonásos darabját játszották, amelyeket még ugyanezen évben követett a „Halászk“ című szociális dráma, majd „Jakob és Ráchel“ című bibliai dráma. Utóbbi óriási sikert ért el, ami nem annyira a drámai felépítés érdeme, mint inkább Halevy rendezői tehetségének köszönhető. 1933 év kezdetéig 13 darab került az Ohel színpadára, közöttük Zveig „Jeremiás“ és Gorkij „Éjjeli menedékhely“ — e. Ugy Halevy, a kiváló rendező, mint a társulat valamennyi tagjai keleteurópai származásúak és így az előadások erősen a háború előtti és utáni színművészet befolyása alatt állottak.

A német állja befolyása

Az utóbbi években azonban az Ohel lényeges átalakulásokat ment keresztül. A német allíjak értékes művészeket hoztak az

NEURALGIA
FEJFAJÁS
MŰÉLÉS ELLEN

ANTINEURALGIC
JAWOL

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban

országba, akik jelentősen befolyásolták az Ohel színpadi stílusának fejlődését.

Ebben az új felfogásban került színre a „Drei Groschen Oper“, Molnár „Liliom“-ja, „Danton halála“, „Svejk“, „Krétakőr“ és még más európai színpadokon sikerrel játszott darabok. Alfred Wolf és Friedrich Loba felváltva működnek, mint rendezők.

A repertoár

Az első nagyszabású héber nyelvű színmű 1936-ban került az „Ohel“ műsorára, Nathan Bistricky, jeruzsálemi költő „Sabbatai Cvi“ című darabjával. Ujra Halevy rendezte ezt a költői és művészi drámát, amely a történelmi és bibliai tartalom mellett sok aktuális gondolatot is rejt magában.

Nagy sikere volt még Elmer Rice „Itélet napja“ című politikai drámájának, amelynek rendezése Ujbol Halevy érdeme. A két amerikai jiddis színház vendégszereplése kevesebb sikert jelentett az Ohelnek. A „Josche Kalb“ és „Erüder Aschkenazi“ című darabok a chassidizmus elavult szokásait támadják túlzott formában.

Általában azonban megállapítható, hogy az Ohel fennállása óta óriási fejlődésen ment keresztül és főleg sikereket könyvelhet el.

A Mataté, — a palesztinai színpad

Műsorán humoros, helyi aktualitással bíró darabok szerepelnek, amelyeket kizárólag az országban élő írók szolgáltatnak. A Mataté (seprű) 1928 óta áll fenn és kezdetben „Kum-kum“ (teafőző) néven volt ismert és Avigdor Hammóiri nálunk különösen jól ismert költő vezetése alatt állott. A Mataté előadásai nagyon népszerűek könnyű héber

stílus és mindvégig szórakoztató tartalmánál fogva. Az egyetlen színház, amely minden politikai eseményt, sőt még a zavargásokat is aposztrófálja, már amennyire a cenzura megengedi. A zsidó hivatalok és intézmények akárhányszor kemény, humoros és szellemes kritikával találkoztak a Mataté színpadán. A legtöbb sikert mint szerző és rendező N. Jizrahi és Martin Rost könyvelhetik el. Említésre méltó még Sammy Gronemann Németországból emigrált ismert író (Erdélyben is járt a Kere Kayemet megbízásából) vígjátéka, amely az elmúlt év legnagyobb sikere volt. Dialogok, chansonnok, együtes jelenetek, táncszámok könnyű zenekísérettel szórakoztatják egy estén keresztül a Mataté nézőközönségét. A zeneszerzők között itt megemlíthetjük Nathan Altermann és Lea Goldberg nevét.

A többi kísérletek

A három jelentős palesztinai színházon kívül még sok outsider részéről történt művészi próbálkozás. Érdekes volt Alfred Wolff és J. N. Daniel próbálkozása fiatal héber írók darabjaival, amelyekben állástalan színészekben juttattak érvényesülési lehetőséget. Ugyancsak dicsőre méltó Benno-Fränkel kamara-opera előadásai. Az elmúlt hónapok egyik legnagyobb eseménye volt az országban az első komoly operaelőadás, amelynek karmestere Boskovits Sándor volt.

Sok igyekezet, fáradság és anyagi áldozat tették lehetővé azt a rengeteg kísérletet, amely részben komoly sikerhez is vezetett. A súlyos politikai helyzet tehát nem nyomta el a kulturális és művészvilágot Palesztinában és a színház Erec Jisraelben ma erősebb és reményteljesebb, mint valaha is volt.

Hírek a WIZO palesztinai munkalotjáról

Építés a pusztítás esztendejében. A Wizo-iskoláknál és a Moácot Hápoálot-tal egyetértésben vezetett tanfarmokon a folyó évben 11 új épület készült el, melynek célja, hogy ott újabb lánytanítványokat és az ifjúsági allíjával együttesen jött lányokat felvegyenek. Az erre a célra investált költségtérítés berendezéssel együtt 16.000 fontot tesz ki.

Nachlat Jehuda — az igaz „Jugendallíj-farm“. A Wizo és a Moácot Hápoálot által közösen vezetett tanfarmot arra szemelték ki, hogy ott a Jugendallíjával jött, erre a célra kiválasztott 50 lányt helyezzenek el. Tehát Nachlat Jehudának az lesz a rendeltetése, hogy a tulajdonképeni Jugendallíj-mesek-ké (gazdaság) fejlődjék. 30-30 Jugendallíjával jött lányt a nachlat-jichalki és nahalali nagy iskolákban és az ajánthi nagytanfarmon vettek fel, ahol külön épületekben és külön vezetés alatt helyezték el őket. Nem tartották célszerűnek, hogy a Wizo-Jugendallíj-kontingenshez tartozó többi 50 lányt is a négy kis meseken helyezték el. Ezeknél a fiatalabb évfolyamuknál más munka- és tanítási rendre van szükség, melyet tul kicsiny csoportnál nem lehet megvalósítani, ezért döntöttek a Nachlat Jehudában való koncentráció mellett. Ezen a telepen az eddigi 34 lánytanítvány közül csak 10 idősebb tanítvány maradt a nehezebb munkák elvégzésére, míg az el-

távozott lányok a többi mesekre kerültek. Hogy a 34-ről 60-ra megnagyobbodott tanítványállománynak szükséges lakásokat teremtsék, a nemrégiben befejezett második földszintes lakóházra építettek emeletet; továbbá — Afuleh és S'chunat Borochov mintájára — étkezdét és konyhát építettek; az eddigi étterem iskola termül fog szolgálni.

Csecsemő-gondozóknak való csertifikátok. Most először engedélyezett a kormány 30 csertifikátot a Wizo-csecsemőgondozó tanfolyam tanítványai számára, miután a két intézet, ahol ezeket a tanfolyamokat tartják, — a telavivi Mothercraft Training Centre, és a jeruzsálemi csecsemőotthon — a tanfolyam tartamát 10 hónapról 12-re emelte.

Mit nyújt a Wizo kertinstrukciós szolgálat? A Wizo kertinstrukciós tevékenységének érdekes képét adja az a jelentés, melyet a haifai kerületben tevékenykedő vándorinstruktornő betervezett. Tevékenységi területe a haifai öböltől Tiberiason tulra terjed és felöleli a telepek legkülönbözőbb típusait a legkülönbözőbb követelményekkel: munkásnegyedekben levő 1-2 dumamos telepvezetők, melyek zöldséggel, gyümölcsösökkel és szőlővel foglalkoznak és ahol majorságot és egy kecskét tartanak, mint Kirjath Amalban a Karmel-hegyoldalon, Haifában, melyet részben németországi bevándorlók lak; S'chunat Frostig a kikötői sikáson, ezt Lengyelországból származó bevándorlók

Az oradeai Szilágyi Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939/40. iskolai évre. Ort. kóser teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanároktól vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvtanítást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőknek az igazgatóság (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kiterjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr Szilas Izidor liceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

JÁTÉK
INAK
SA

előadások nem könnak tulajdonítják, rikai pénzügyminisz tárgyalásai alkalmá olyan módosításá lett a dollár, a font, bi csatlakozott nyu- zótti árfolyamaiban szabb ideig ne kö- zépeurópai valuták utakozott számotte- pben, a zürichi ma- kabankjegyet 62- vet 57.50-60-as, az 15.50-15.65-ös, a 9-es a dinár bank- rfolyamon jegyzik. yama sem változott lmakban, a zürichi 2.-1.47-es, Budapes- amon jegyzik a lej-

delmi vállalati k

omániai vállalata, a 1938. évi mérlegé- nyntőke és 16 mil- alap mellett 20 mil- yereséget mutat ki. 5.198.984 lej. A köz- tisztanyereségtől pphoz csatoltak, va- zetek.

werck S. A. augusz- zgyűlést tart, ame- i investíciókra kér

de Cinematograf aron új mozivállalat észvényítőkével, a lej névértékű rész-

lakják; Mismar Háslosá, Pica-földön Tibériás mellett, 30 munkáscsaláddal és S'chunat Bucharim, Afuleh mellett, mely bucharai munkások telepe. Az instruktornő hetente egy napot tölt Chavat Stockban, egy Haifa vidéki tanfarmoron, hol a Jugendallija 20 tagja él, kik itt 300 dunamnyi területen további kiképzést nyernek házvezetésben, majorságtenyésztésben, tejgazdaságban és zöldségtermelésben, végül oktatást nyújt Bét Seárimban, egy Sech Abre melletti levő Mosav Ovdimban, hol 56 kisebb gazdaság van, ez a mosav csak egy éve áll fenn, itt mindent előről kell kezdeni; gyümölcsös, citruskert és szőlő, burgonya- és zöldségmezők, valamint kis tyúktelecek.

Virágok a terror országában. Egy Zsidó Kertészeti Társaság-nak a múlt évben Tel-Avivban történt alapítása azt bizonyítja, hogy az egész országban, de különösen a városokban a virágok iránt való szeretet állandóan nő. A társaság ebben az évben már másodszor is rendez virágkiállítását. A tel-avivi kiállítási ház koncerttermének foyer-jában a Wizo hölgyeinek részvétele mellett izélesen megrendezett és sok virágkiállítás-mennyel elhalmozott virágkiállítás rendezték. Kertészetek, tanfarmok, iskolák és magánosok vettek részt a kiállításon. Dr. Vera Weizmann, ki saját kertjéből küldött pompás példányokat, nyitotta meg a kiállítást és megemlékezett az építés első éveiről, amikor Tel-Avivban semmiféle zöldet, de különösen virágot látni nem lehetett. Maga dr. Weizmann nyerte el az első díjat godesiák pompás összeállításával, hasonlóképpen első díjat kalla-ért; 5 díjat nyert a Wizo és Moacath Hápoalot petach-tikvai tanfarma, amely a virágtenyésztés mindinkább specialitásává teszi és rózsáival, szegfűvel stb. tűnt ki. Több Tel-Aviv környéki iskola is, melyek a Wizo instrukciói alatt állnak, díjat nyert. A virágok még zsidók és arabok együttműködését is előidézték és pedig a Jeruzsálemi Kertészeti Társaságban. A Wizo instrukciói alatt álló Jeruzsálemi vidékének iskolái ide is elküldték virágaikat. A kibuc-kirjat-anavim-i iskola az első díjat nyerte remek minőségű zöldségeiért.

Uj háztartási iskola Tel-Avivban. Az a HNC-bizottság, amely Tel-Avivban létesítendő háztartási lányiskola alapítását vette terve, az egy célt szolgáló alapjának kiegészítésére kerit ünnepélyt rendezett. Körülbelül 400 személy gyűlt össze Tel-Avivban, Jicchak Goldberg családjának házában. Ez a délutáni rendezvény kerekén 70 pontot eredményezett.

A HNC-rendezvények a kolonák ünnepi estjei. Elmult már az az idő, mikor a HNC helyi csoportjainak közgyűlései az érdeklődők létszámában kisszámú hallgatóinak jelenlétében zajlottak le. A zsidó közösséget folytató munkája jelentőségének és a folyton fontosabbá váló szerepének tudatában Regina Zimmermann, szervezeti titkárnő vezetésével megtartották a nők, hogy fokozatosan biztosítsák munkajelentéseik számára az egész jisiv — férfiak, nők — részvételét. Attraktív értekezések és művészi előadások, valamint csinosan megrendezett teaasztalok mellett lezajlott társas együttléteknél a közgyűlésekkel való egybekapcsolása révén szervezték ezen rendezvényei számára a legerősebb visszhangot teremtik meg. Az elmult hónapban a Pardesz Chánában megrendezett HNC-estély valóságos tömeggyűléssé vált, amelyen 600 ember jelent meg. Hasonló sikerűk volt a Rison Lecion és Benjaminában megtartott esti összejöveteleknek is. Ugyiszintén nagyon ünnepélyesen zajlott le a gyermekjátékosztér megnyitása alkalmából a general csoport közgyűlése. A magdélai új Wizo csoport 10 hónapos fennállása után megtartott közgyűlése megmutatta, hogy szervezett erők mit tudnak teljesíteni rövid idő alatt. Ez a csoport 80 tagot szerzett, egy gyermekjátékosztér nyitott meg, tejkiosztást szervezett, varrótanfolyamot nyitott, klubtevékenységet indított meg és 100 fontnyi költséget kezel. A zichron-jákóbi csoport munkásságának főszempontja a chavérák háziipari termelésének segítése és az eladás megszervezésére irányul és ez a tevékenység a HNC segítségével már eddig is sikerrel járt. Rámát-Gán, mely közel 300 tagot számlál — közöttük sok Németországból származó újonnan bevándorolt — szervezés és technika számára szemináriumot vezetett be, hogy tehetséges nők egy csoportját ebben az irányban kiképezze.

A Hisztadrut Násim Cioniot kulturmunkája. Dr. Martha Hoffmann, kulturitkárnő többnapos ott tartózkodása által a haifai csoport kulturmunkája új impulzust nyert. A „dolgozó nő pszichológiája”-ról a karmeli csoportban tartott előadása ugyanolyan érdeklődéssel találkozott, mint a hádár-i és bath-galimi központi csoportban megtartott. „Emelkedések és visszések a női mozgásban” című előadása. Egy teadélutánon a csoport a kulturmunkájáról nyújtott beszámolót és az ezen a téren folytatandó további

munkáját beszéte meg. Főlette nagy volt az Olej Germania által megrendezett előadás-megjelentésnek a száma. Ebből az alkalmából dr. Martha Hoffmann Thomas Mann „Józsefregényeiről” tartott előadást. Haifába való visszatérésének utján a kulturitkárnő Pardesz-Chánában és Chederában is

beszélt és ugyanakkor a HNC-csoportok ottani kulturbizottságaival egyetértésben további programját dolgozta ki. „A kultúra jelentősége” című előadását a kis Bát-Jámban 100 személy hallgatta végig és pedig néhány nappal a Fehér Könyv megjelenése előtt.

Az első palesztinai somerről

(Halálának harmincadik évfordulójára)

A megemlékezés e sorait Berl Schewigerrel elsősorban azoknak küldöm, akik a diaszpóra országában szerencsésebb körülmények közé jutva, a béke, a bőség és általában az érvényesülés lehetőségének zavartalan körülményei között hűtlenek lettek a zsidó nép szent ideáljaihoz, hűtlenek, elbizakodottak és fennhéjázók, annyira, hogy már csak gunyosolyuk és besmérő szavuk volt azok számára, akik álmodni mertek az ősi zsidó föld újjászülésétéről és ebbeli hitüket életük kockázatásával is megpecsételték, amikor azzal az elhatározással tértek oda vissza, hogy minden nehézséggel és veszéllyel szembeállnak az újjáépítés nagy munkájában. Igen, elsősorban Izrael hűtlenei fiainak küldöm a megemlékezés e sorait, mert amilyen elbizakodottak voltak, annyira sietnek most, hogy a sors keze visszakorbácsolja őket a zsidósághoz, igényeiket bejelenteni a mind eddig csak kinevetett, magukra hagyott utörök munkájának eredményeire, annyira elvárják most, hogy tárt karokkal fogadják őket a feltámadás nehéz útját járó Zsidó Otthon földjén. De hiábavaló minden tülekedés, mert mindazok, akik csak az aranyborjúnak áldoztak, a gálut sivatagához kötötték sorsukat örökre és legfeljebb csak gyermekeik vagy unokáik juthatnak el Judea pálmái és fügefái alá. És ha a követelőzők látni fogják az alábbi sorokból, hogy minden talpalatnyi hely, amelyre ott lépni kívánnak, százaszorosán szent, feleljenek önmaguk a kérdésre: méltóknak tartják-e magukat arra a földre, amelyet a hős utörök vére, könnye és verejtéke szentelt meg? És az őszinte belátás és az igaz megbánás könnyei között hullajtsanak legalább néhány könnyet az első palesztinai sómer, Berl Schewiger emlékére is, aki legendás alakja lett a palesztinai újjáépítés izgalmas történetének. S talán nem is véletlenül lett azzá, talán azért is, hogy méltó lehessen elődenek szent és dicső emlékéhez, a nagyapjához meg az apjához, akiket szintén legenda övez.

Nagyapja: Rabbi Schneur Zalmen, a leg szigorúbb chasid szektának, a chachambinah-dáát hármass pillérén felépült új vallásbölcseleti rendszernek, a chabbadizmusnak megalapítója volt Podolijában. Követői és tanai leginkább Tarnopol környékén terjedtek el, de a napoleoni hadjárat idején a katonai szolgálat érdekeit sértő tanai miatt Moszkvában bebörtönözték, ahol a Tanje című nagy munkáját írta meg, amely nem más, mint a Suichán Aruch tételeinek metukánja, megjavított, bővített traktátusa, a chabbadizmus szellemében.

Apja odesszai főként, aki megrázóan tragikus és fölemelő halálának körülményei folytán szintén legendás emlékü alakja az ottani vallásos életű zsidóságnak. Engesztelés napján, muszaf-ima közben, amikor a jeruzsálemi szentély szolgálatának megható jelenetét recitálta Izrael elmult dicsőségén borongva hangjában és éppen azt a részt mondta el, amely ugy kezdődik, hogy vohákohánim vohám: amikor a papok és a nép a szentély előcsarnokában meghallották a fenséges és féle-

metes, akárki által ki sem ejtendő Nevet, ahogy azt a főpap az ő szentségében és tisztaságában hangosan kiiejtette, nyomban térdre hulltak, arccal leborultak a földre és ezt kiáltották: „dicsértessék nevének dicsőséges uralma mindörökké” — a nyitott tóraszekrény előtt állva ő is elkialtotta ugyanezt, levetette magát arccal a padlóra és úgy maradt örökre elnémulva.

A fia realisabb foglalkozásra szánta magát. A déloroszországi pogromok után, tizenhétéves korában, lelkében egy lerombolt szentély: megölt, meggyalázott testvérek gyászával, az odesszai gettóban hagyva a nehéz, öreg talmudi fölírásokat, kiment Palesztinába, hogy ott egy másik szentélyt építsen fel lelkében: az ősi föld szeretetében, annak védelmében és virágzóvá tételében. Hősi lelke egészen fiatalon felismeri az emberi élet céljának legmélyebb értelmét, amikor kijelenti cselekvőkészségének és vakmerőségének bámúlói előtt, hogy nem az emberi léttartam hosszúsága adja az élet szépségét, célját és tartalmát: egy óra, egy perc is elegendő lehet ahhoz, hogy az ember földi küldetését betölthesse. És Bernek igaza volt. Az emberi életnek egyetlen nagy cselekedetre kínálkozó perce jobban megvilágíthatja annak célját, szebb és tartalmasabb lehet az, mint egy hosszú-hosszu élet összes zavartalan pihenésével és bőségével. Berl megjelenésig a zsidó kolonisták gazdasági munkájának eredményét a zsidó munkákész biztosította ugyan, de a kolonisták nyugalma, békéje és biztonsága teljesen arab, tehát idegen örök től függött. Már ez a körülmény maga is bántotta Berl önértetét. De még erősebben agitált az idegen örök ellen akkor, amikor azt tapasztalta, hogy az arab örök a legnagyobb tolvajok.

A kolonisták elvben igazat adtak Bernek, de a gyakorlati kivételre mégsem mertek gondolni, mert félték az arab örök bosszújától. A probléma nem ok nélkül látszott súlyosnak a kolonisták szemében: tönkremenni, vagy áldozatul esni az arab bosszúálló haragjának. Már-már úgy látszott, hogy az idegen örökös vára bevehetetlen, amikor Berl önértete, bátor fellépése és elszánt akarata mégis győzött. Mert ő volt az első szedzserei sómer, aki félelmet gerjesztett a kfr-kennai cserkészbeduinoknak és respektust szerzett a kolonisták számára azzal a bátor és jogos cselekedetével, hogy egy sejk fiát sértő magatartása miatt véresre korbácsolta és a segítségére siető társait is lefegyverezte. Lestek is rá az arabok állandóan. El is esett a beduinokkal folytatott harcokban Micpah mellett 1909-ben, niszán hó végén, abban a gyönyörű tavasi hónapban, amely nek buja, pompája, gazdag virágzása éppen a beduintámadások előtt néhány nappal ragadta el hős lelkületét, amikor így sóhajtott fel egyik barátja előtt a Kineret-ő kavicso partján, a szembenlevő gileádi hegyekben gyönyörködve:

— Ezt a helyet meg kellene mutatni a szétszórt zsidóságnak. Ha idejőnnének valamennyien és látnák ennek a vidéknek legnagyobb szépségét, nem hiszem, hogy meg-

tudnának válni ettől a helytől. És akkor valóra válna a zsidó álmom: Erec Jiszrael nagy, erős és független lenne.

Csak könnyelábadat szemmel lehet írni Berlről, aki félelmet nem ismerő volt a zsidó föld védelmében, amelyet igaz, önfeláldozásig menő szeretettel szeretett. Pedig felelősségteljes, nehéz és veszélyes szolgálat volt Berl szolgálata. Egészen más, jóval veszélyesebb volt a sómerszolgálat Judea sík területén, mint Galilea hegyei között és Szedzsera erdőségeiben, ahol minden odvas fa, minden domb és szikla alkalmas buvóhelyül szolgált a beduinoknak. A fájdalom és a büszkeség könnye tolu szemünkbe, amikor arra gondolunk, milyen gyorsan szervezte meg az első önvédelmi osztagot Galilea első kolóniában és milyen zseniálisan vezette azt a Meszcha ellen felkelő mogrebi beduinok eredményes leverésére. A fájdalom és a büszkeség könnye tolu szemünkbe. De vajjon melyik múltbóli hozzá? A fájdalmat mélyesen érezzük, de annak a könnyét ne mutassuk meg, titokban töröljük azt le. Ellenben a büszkeség könnyét ragyogtatassuk fel szemünkben, mert boldog öröm tudni, hogy üldözött népünk fiaiban nagy erők és nagy értékek szunnyadnak, amelyek az idő hívó szavára olyan formában és olyan tettekben nyilvánulnak meg, amelyek döntetlenné fedezeti népünk nagy jövőjének és egyuttal kiáltó áfólatallal is felelnek obszkurus ellenségeink rágalmaina.

Ő volt az újjáéledő Palesztinában az első zsidó pásztor, aki héber dalokat furulyázott és így terelte össze a szedzserei erdőkben a szanaszét legelésző jószágot. Az a legenda pedig, hogy tudott az erdei és mezei madarak nyelvén és hogy a tenyéréből etetete azokat, a galileai zsidó nép ajánk születteit és nem más, mint megható és szép költői szimbóluma annak, hogy nemcsak a nép kedvence volt, hanem még a madarak is rajongtak érte, hogy ne csak az élete, hanem a halála és temetése is legendás legyen. A legenda szerint a vadgambok és rigók megjelentek hívó szavára, odaszálltak vállaira. Nem példátlan jelenség ez a rendkívüli emberi tulajdonságok között. A madarak érezték Berl varázslata egyéniségének derűt és szeretetet sugárzó melegtét és hűségükéről tanuszkodva körülroptózták, amikor kilovagolt, az erdőt, mezőt járta. Dalos szavát meghallották és feleltek neki szárnyuk csattogásával, fűttel és ujjongó trillákkal. És mint az idomított sólyom, amely megérzi a préda közelségét, úgy jelezték neki is a madarak a sziklák mögött rejtőzködő ellenség irányát. Ilyenkor szedte rá Berl legügyesebben támadóit, de végül mégis ellenséges golyó oltotta ki fiatal életét. Egy husvéti előtti napon, amint Szedzserából Micpába igyekezett, utközben egy druzok törzséből való bandával találkozott, amely fegyverét követelte. Berl védekezett, de sajnos, csak súlyos sebekkel tudott a harc színhelyéről elvonulni. Hetekig feküdt a tibériasi kórházban. A legenda szerint hűséges madarai is felkeresték, megszállták a kórház tetjét, az udvaron levő fákat és folyosókat. Csicseregtek, turbékoltak neki. Odáültek a betegszoba ablakpárkányára és szárnyukkal, csőrükkel megverdesték az ablakot, hogy érdeklődésükkel és kitartó szeretetükkel elnyihítsák fájdalmait. Berl észrevette a dalos pájtások érdeklődését és ez láthatóan jól esett neki. Lecsukott szempilláit fölemelte és az öntudatnak, az örömmel a szikrája villant meg szemében, mert felismerte kedves madarait, halkán szólította őket, a nevüket mondta, ajkai mozogtak, de a hangja már alig volt hallható. Szempillái újból lezárdtak és így feküdt pecéig mozdulatlanul. Aztán újra fölemelte fejét párnáról, hogy megégyezzen megpillanthassa dalos vendégeit, erőlködött, de most már erőtellenül hanyatlott feje vissza és vége volt.

Temetésén minden kolónia küldöttsége megjelent, de nemcsak a bajtársai kísérték nyugvóhelyére, hanem a legenda szerint az éneklő madarak is. Száz meg száz csalogány, galamb, fűrj, pacsirta meg fülemile buslakodott az udvarra helyezett koporsója mellett és amikor a sómerbajtársak vállukra emelték a koporsót, halk zugással és bánatos, siránkozó csicsereggel követték a levegőben egészen a sirig, ahol a halotti imához ők szolgáltatták a kísérő éneket.

Abádi Imre

Danzig szövevénye tán a hatalom formái szövetségi főkörmán kormánybiztos között város területén. A azonban Förster, párt körzeti vezetőj kezében. Ez a fiatal Hitler nevezett, los funkciót nem tő egyelőre nem tartoz dalomhoz. Külön, alatt álló közigazgat get képez, amelyben nem szükségszerűen is.

A nemzetközi stát lésére és a lengyelek kenységére jellemző ellenére is jelentős ki magát. Sürlin Danzig és Berchtesg közvéleményének ép pette. Nyilatkozik a ciókat rendez, amely egész világba közve ut eszébe, hogy me sem ártatlan politik nem csodálatos, ha zettett népszavazás rok többsége az A Gondoljunk csak a met hazafiak egyre s zavartalanul élhet s náci energiákkal jat és húst vásárol tetszik, mert a sz az élelmiszerjegyek mékeket...

Ezt az idillikus megszűntetni a cs ság kell, hogy legy jelentésében, amely Langenmark-tér, a törtök esti beszéd ter. Annál nagyobb külföldi érdeklődés valóságtáncok, de ki sithető, hogy Förs Danzig lakosságán ra való hivatkozás városnak a német lakozását.

Ha pedig Lengy verrel reagálna, — ugy Németország pében lépne fel a Ez a kérdés már korunk milliók ál raira vonatkozóan mennyien az ism léptek elő és sem, pedig különböző ségre nem támas hírnév csucsait. K illik ennek analíz a világháború ál társadalmi és er ség lelki egyensü lett a propagand tozása tette lehe nyilvánvalóan m szó győzött ebbe betű fölött, a je rádió engedelm gálatába.

Förster is eme turának köszön ter Danzigban i mazása. A danz natus elnöke az kelt politika hív oldásokat támog szolagok csupán pedig csak az er módokat szereti dön Lengyelors a német kormá a béke és hábo egy szerien puce na elintézni oly és a párt mond

Szabadalmakat,

komoly, gyakorlatilag már bevált új donságokat, komoly áruképviseleteket és mindenféle megbízásokat keresünk Anglia és gyarmatai részére.

SHARP & AKIS, Limited

6 Caribert Court-Street LONDON, N. W. 8.

FÖRSTER

Danzig szövvényes jogi státusa folytán a hatalom formailag a szenátus, a népszövetségi főkörmánybiztos és a lengyel kormánybiztos között oszlik meg a szabad város területén. A tényleges hatalmat azonban Förster, a nemzeti szocialista párt körzeti vezetője, „Geuleiter“ tartja kezében. Ez a fiatalember, akit közvetlenül Hitler nevezett ki, semmilyen hivatalos funkciót nem tölt be. A szabad város egyelőre nem tartozik a Harmadik Birodalomhoz. Külön, nemzetközi ellenőrzés alatt álló közigazgatási és politikai egységet képez, amelyben a náci párt vezetője nem szükségszerűen politikai hatalmasság is.

A nemzetközi statutum szabadelvű kezelésére és a lengyelek messzemenő engedékenységére jellemző, hogy Förster ennek ellenére is jelentős személyiséggé nőhetett ki magát. Sűrűn közlekedik repülőgépen Danzig és Berchtesgaden között, a világ közvéleményének élénk érdeklődése közepette. Nyilatkozik a sajtónak. Demonstrációkat rendez, amelyeket a német rádió az egész világba közvetíthet. Senkinek sem jut eszébe, hogy megzavarja ezt a távolról sem ártatlan politikai játékot. Egyáltalán nem csodálatos, ha a tárgyilagosan levezetett népszavazás esetén a danzigi polgárok többsége az Anschluss ellen szavazna. Gondoljunk csak arra, hogy a danzigi német hazafiak egyrészt teljesen szabadon szavazhatnak, másrészt az a maguk nemzeti és náci energiáikat, másrészt annyi vajjat és húst vásárolhatnak, amennyi nekik tetszik, mert a szabad város nem ismeri az élelmiszerjegyeket és az „Ersatz“-termékeket...

Ezt az idillikus állapotot volna hivatva megszüntetni a csatlakozás. Valami igazság kell, hogy legyen a Kurier Warsavski jelentésében, amely szerint üres volt a Langenmark-tér, amelyen hívei előtt csütörtök esti beszédét mondotta el a Gauleiter. Annál nagyobb volt a beszéd iránt a külföld érdeklődése. Nem látszott ugyan valószínűnek, de kizártnak sem volt minősíthető, hogy Förster ebből az alkalomból Danzig lakosságának önrendelkezési jogára való hivatkozással proklamálja a szabad városnak a német birodalomhoz való csatlakozását.

Ha pedig Lengyelország ez ellen fegyverrel reagálna, — ami bizonyosra vehető — ugy Németország a megtámadott szerepben lépne fel a támadó lengyel hadsereg ellen. Így érthető azután, ha a világ aggodalommal figyelte Förster csütörtök esti beszédét. Az ifjú Gauleiter 24 órán át a világ legérdekesebb személyisége volt. Kicsoda tulajdonképpen ez a Förster és milyen címek és érdemek alapján emelkedett fel a világhírességek magasságába? Ez a kérdés már nem egyszer hangzott el korunk milliói által bálványozott diktátoraira vonatkozóan is, akik csaknem valamennyien az ismeretlenség homályából léptek elő és sem előkelő származásra, sem pedig különösebb műveltségre és felkészültségre nem támaszkodva hódították meg a hírnév csúcsait. Külön tanulmány keretében illik ennek analízise. Annyi bizonyos, hogy a világháború által előidézett gazdasági, társadalmi és erkölcsi válság, az emberiség lelki egyensúlyának megbillenése mellett a propaganda technikájának megváltozása tette lehetővé e tüneményes, de nyilvánvalóan meteorszerű karrierüket. A szó győzött ebben a periódusban az írott betű fölött, a jelszó a gondolat fölött. A rádió engedelmesen állott e változás szolgálatába.

Förster is ennek az egyedülálló konjunkturának köszönheti karrierjét. A Gauleiter Danzigban idegen. Poroszországi származása. A danzigi kormány, illetőleg szenátus elnöke az odaváló Greiser a mérsékelt politika híve. Az ésszerű, óvatos megoldásokat támogatja. Hatalma azonban lát szölgos csupán. A nem danzigi Förster pedig csak az erőszakot, a radikális eljárás módokat szereti. Ez év márciusában — midőn Lengyelország elutasító választ adott a német kormányknak — ezt a bonnyolult, a béke és háború sorsát eldöntő kérdést egyszerűen puccs formájában szeretete volna elintézni oly módon, hogy a szenátus és a párt mondják ki a birodalomhoz való

csatlakozásukat. Greiser felismerte a veszedelmet, Berlinbe sietett és az alarmirozott német vezetők eltanácsolták Förstert a veszélyes vállalkozástól.

Szankciókra azonban gondolni sem lehetett vele szemben. A Gauleiter ugyanis egyike Hitler legbizalmasabb barátainak. Hitler politikai karrierje kezdetén, az 1923-as müncheni puccs előtt, midőn idejének nagyrészt sörözőkben töltötte agitátorok és összekövők küsszamu társaságában, üzenetek küldésére, kisebb megbízásokra egy egészen fiatalembert, csaknem gyermekét használt fel, egy börtönőr fiát, aki korának szilajságával vetette magát testtől, lelkestől az új mozgalomba. Ez volt Förster, vagy ahogy akkor hívták: „a kis Albert“.

Hitler — mint ismeretes — nagy becsben tartja régi pártbíveit, akiknek hűségében, ragaszkodásában megbízik. Megbocsátja hibáikat, a legvaskosabbakat is, fedi tévedéseiket és ostobaságukat. Ezért van az, hogy például Göbbels különböző viselt dolgai ellenére is megőrizte Hitler bizalmát. Egy francia újságíró jegyezte fel, hogy egy Danzigból jövő külföldi diplomával beszélgetve, Hitler a következőket mondotta:

— Mit csinál a kis Albert? Egy kissé szeleburdi, az igaz. De én nagyon szeretem és nem túrném, hogy bántsák.

Förster valóban az infant terrible szerepét viszi a szabad városban. A népszöv-

ségi kormánybiztoság egyik tisztségviselőjét, aki először kereste őt fel, a következőkkel fogadta:

— Egyszóval Ön ehhez az undorító genfi hivatalhoz tartozik, amely tele van szabadkőművesekkel és zsidókkal!

A fogadtatás nem túlzottan diplomatikussá a külföldivel való megismerkedés formája sem éppen választékos. Raymond Recouly francia publicista, akit Károly király a minap kihallgatásán fogadott, írja róla egy helyen:

„Minden felkészültséget, minden kultúrát és nevelést nélkülözően tipusa ő a náci Németország új vezetőinek. Nem lehet csodálkozni azon, ha az egykori vezetők: arisztokraták, nagybirtokosok, nagyiparosok, junkerek, magasrangú katonatisztek borzadnak ezektől a parvenüktől, az ő faragatlanságukkal, tudatlanságukkal s rossz modorukkal. Mindenesetre, ha morogva is, emgedelmeskednek nekik. Förster szép fiu, egészséges, erőteljes, jól megtermett, a német lendületnek, de az erőszaknak is mintaképe.“

Ha a Langenmark-téren kedve szerint beszélhetett volna bizonyára másképpen hangzott volna Förster csütörtök esti beszéde. A rádió hangszóróján át is érezhető volt, hogy milyen nehezen fegyelmezi temperamentumát a német külügyminisztérium által elkészített szöveg mondatai között. De a világ éppen azért nézett nyugtalanul Förster szónoklata elé, mert tudta, hogy a hang az övé csupán, a szöveg Fjzsaúé. Ez a szöveg pedig holnap-holnapután az emberiség legszörnyűbb trédiajának partitúrája lehet.

Kasztner Rezső

Mit ír a világ legkomolyabb orvosi folyóirata a GASTRO-D. kiváló gyógyhatásáról

A Medizinische Wochenschrift című világhírű bécsi orvosi folyóirat 1935. évfolyamának 6-ik számában hosszabb értekezés számol be azokról a rendkívüli eredményekről, amelyeket a nemrég felfedezett, de már világhírűvé vált új amerikai gyógyszerrel a GASTRO-D-vel végzett kísérletek folyamán a Pelikangasse 4 szám alatti Childis Spitalban (amely tulajdonképpen a Rockefeller alapítvány bécsi rákkutató intézete) elértek. A szóbanforgó cikk közlése szerint ebben a világhírű intézetben is megállapították, a Gastro-D. kiváló gyógyhatását a parvenüktől, az ő faragatlanságukkal, tudatlanságukkal s rossz modorukkal. Mindenesetre, ha morogva is, emgedelmeskednek nekik. Förster szép fiu, egészséges, erőteljes, jól megtermett, a német lendületnek, de az erőszaknak is mintaképe.“

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A Kurier Varsavszki munkatársa Dr. Coriolan Tataru királyi helytartónál

Cluj, augusztus 12. Tegnap délután dr. Coriolan Tataru, Szamostartomány királyi helytartóját meglátogatta Roman Fajans lengyel hírlapíró, a Kurier Varsavszki munkatársa, aki néhány hét óta Romániában tartózkodik. A hírlapíró Stapsinski kolozsvári lengyel konzul kísérete el.

Roman Fajans egy, a mai Romániáról írandó riportsorozatához gyűjt megfelelő adatokat, amely a lengyel sajtóban fog napvilágot látni. Roman Fajans a Spanyolországról és a Távol-Keletről írt rendkívüli értékes tanulmányok szerzője két nappal ezelőtt érkezett meg Kolozsvárra Bucurestiből, ahol kihallgatáson jelent meg Gafencu külügyminiszternél.

Dr. Coriolan Tataru a Kurier Varsavszki munkatársával folytatott megbeszélések során meghatározta azt az utirányt, amelyet Roman Fajans fog megtenni Erdély északi falvaiban a riportsorozatához szükséges felvilágosítások és dokumentumok megszerzése végett. Ezen az utján a helytartóság sajtóirodájának főnöke, valamint a helytartóság kabinetfőnöke kísérik el a varsói hírlapíró.

Nagyarányu fegyver-kivitel Amerikából

Washington, augusztus 12. Az amerikai külügyi hivatal által az utóbbi 7 hónap során kiadott fegyver-kiviteli engedélyek összege — a német távirati iroda jelentése szerint — 112 millió dollár rug. Julius folyamán 40 millió dollár értékű hadfelszerelési anyagot exportált Észak-Amerika; ebből Franciaország egymaga 35 millió dollár értékű repülőgépet vett át. Az Angliába szállított hadfelszerelési anyag értéke az utóbbi két hónap folyamán 20 millió dollárt tett ki.

A kedvezőtlen körülmények ellenére is növekednek az állam bevételei

Bucuresti, augusztus 12. Miha Constantinescu pénzügyminiszter a ma délelőtti minisztertanácson az ország pénzügyi helyzetéről beszámolva meglegedetten állapította meg, hogy az állami inkasszó állandó és jelentős növekedésben van. Julius folyamán az állam bevétele 2 milliárd 862 millió lejt tett ki az előző évi 2 milliárd 700 millióval és az 1937 évi 2 milliárd 300 millióval szemben. A nemzetvédelmi alap bevételei júliusban 530 millió lejt tettek ki, az áprilisi 256 millióval szemben.

Sanghai bezárul a zsidó menekültek előtt

Sanghai, augusztus 12. A német távirati iroda jelentése szerint az utóbbi hónapok során több mint 5000 zsidó menekült telepedett le Sanghajban. A japán hatóságok hír szerint elhatározták, hogy augusztus 24-vel a további menekültek letelepedését megtiltják.

Jelentéstételre Bucurestibe érkezett Tilea londoni követ

Egy napot Kolozsváron töltött Tilea

Cluj, augusztus 12. Tilea Viorel londoni román követ Londonból jövet tegnap egy napot Kolozsváron töltött. Ezen idő alatt néhány régi barátját fogadta, köztük Balta Mózes budapesti főkonzult és sajtóattasét, aki nyári szabadságát rokoni körében Erdélyben tölti. Tilea még a tegnap este folya-

mán folytatta útját a fővárosba, ahol néhány napot fog időzni, majd visszatér állomáshelyére.

Tilea Bucurestiben kihallgatáson jelenik meg az uralkodó, Calinescu miniszterelnök és Gafencu külügyminiszter előtt, hogy jelentést tegyen a nemzetközi helyzetről.

A jugoszláv miniszterelnök lelkes nyilatkozata a fasiszta teljesítményekről

Trieszt, augusztus 12. A Stefani távirati iroda jelenti, hogy Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök Triesztből való eltávazása előtt kijelentette az újságíróknak, utjának célja az volt, hogy meggyőződjék arról a teljesítményről, amelyet a fasiszta Olaszország szociális téren alkotott. A jugoszláv miniszterelnök hozzátette: A legnagyobb csodálatlat adozom azoknak az alkotásoknak, amelyeket meglátogattam. Valóban mély nyomatást kelt az a látvány, hogy milyen szeretettel és megértéssel igyekeznek eleget tenni a fasiszta rendszer a munkás szükségletek-

nek és hogy milyen lelkesedéssel veszi tudomásul a munkás ezt az erőfeszítést és működik együtt a siker elérésében. Meg vagyok győződve arról — mondotta Cvetkovics —, hogy rövid olaszországi látogatásom a két nép közötti megértéshez és bensőséges barátságához járul hozzá.

Belgrád, augusztus 12. A néhány napig Olaszországban tartózkodó Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök tegnap Posthumíába érkezett, ahol a fasiszta munkásintézményeket tekintette meg. Cvetkovics Posthumíából folytatja útját Jugoszlávia felé.

Az UGIR beadványban kéri a kolozsvári iparkamarától,

hogy az állampolgársági felülvizsgálásnál ne számítsa fel a cégjegyzési illetéket

Cluj, augusztus 12. Ismeretes, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához tartozó vármegyék területén most van folyamatban a zsidó cégtulajdonosok, igazgatóságtagok és cégjegyzők állampolgársági helyzetének igazolása, melynek megajtására a kamara legutolsó határidőnek augusztus 15-ikét jelölte meg. A kamara az igazolás alkalmával az 1939. április 1-ig életbelépett bélyegtvény módosítás negyedik szakaszának 30-ik pontja értelmében az állampolgársági igazolást olybá tekintti, mintha ezáltal az illető cégek cégjegyzékébe megjegyzést (menjtíme) iktatnának be és ennek alapján megköveteli a cégjegyzési illeték lefizetését. Ez az illeték egyéni cégeknél mintegy 400 lej, míg a társas cégeknél az alapítóke nagyságától függ.

Az UGIR kolozsvári igazgatósága augusztus 12-ikén beadványt intézett a kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara elnökségéhez,

amely lényegében a következőket tartalmazza:

A fővárosi iparkamara a zsidó cégtulajdonosok, igazgatóságtagok és cégjegyzők állampolgársági helyzetének megállapításánál a módosított bélyegtvény 4-ik szakaszának első pontja értelmében csak egyszerű kérvénybélyegyet követel és nem tart igényt a cégjegyzési illeték lerovására. A fővárosi kamara ezenkívül az állampolgársági igazolást nem tüzte semmiféle határidőhöz. Erre való tekintettel az UGIR tagvállalatainak képviselőiben azt kéri a kolozsvári kamara elnökségétől, hogy a fővárosi kamarához hasonlóan ne számítsa föl a teljes cégjegyzési illetéket s ezenkívül ne tülzön záros határidőt az igazolás elfogadására.

Ertcsülésünk szerint az UGIR beadványa ügyben a kolozsvári kamara elnöki tanácsa közelebből ülést fog tartani.

tól. És akkor Erec Jisrael ne.

mel lehet írni merő volt a zsidó igaz, önfeláldozott. Pedig veszélyes szolgálásán más, jó sómerszolgálat Galilea hegyei hegeiben, ahol lomb és szikla állt a beduinok keszesség könnye arra gondolunk, meg az első öndő kolóniában azt a Meszcha nek eredményes s a büszkeség De vajjon megállamot melyé könnyét ne muladjuk az le. El- ragyogtassuk fog öröm tudni, ban nagy erők nak, amelyek az zmbában és olyan meg, amelyek ank nagy jövő- lottal is felel- rágalmaira.

sztinában az első álokot furulyá- szedzserei er- sző jószágot. Az dott az erdei és hogy a tenyér- ai zsidó nép aj- s, mint megható a annak, hogy ot, hanem még a e, hogy ne csak s temetése is le- szerni a vadga- tek hívó szavára, példátlan jelen- ri tulajdonosok k Berl varázs- es szeretetet su- rók tanuskodva olvoglott, az er- szavát meghallot- uk csatogásával, kal. És mint az megérzi a préda eki is a madarak ódó ellenség irá- Berl legügyeseb- mégis ellensége tét. Egy husvéti zserából Micpába druzok törzséből amely fegyverét z, de sajnos, csak harc színhelyéről a tibériási kör- t hűségese mada- állták a kórház ákat és folyosó- olta neki. Oda- párkányára és megverdesték az kkel és kitartó tsék fájdalomt. ajtások érdeklő- sett neki. Lecsu- és az öntudat- rája villant meg te kedves mada- et, a nevüket de a hangja már pillái újból lezá- cegik mozdulatla- e fejét párnáról. lanthassa dalos most már erőtle- e vége volt.

ónia küldöttsége bajtársai kísérték legenda szerint az meg száz csaló- arta meg fölemile helyeztet koporsó- merbajtársak vál- halk zugással és rgéssel követték a g, ahol a halottá a kísérő éneket.

Abádi Imre

SPORT

A Károly-parki Stadionban

Háromszáz atléta indul a mai országos ifjúsági bajnokságokon

Cluj, augusztus 12. Az országos ifjúsági atlétikai bajnokságok ma reggel 9 órakor kezdődnek meg a Károly parki Stadionban. A versenynek közel 300 indulója van és így számos rekord megjavítása is várható. A bajnokságok részletes programja a következő:

Vasárnap reggel 9 órakor: 100 m síkfutás előfutamonk, sulydobás, 110 m gátfutás előfutamonk, 800 m síkfutás előfutamonk, 100 m síkfutás középfutamonk, magasugrás, 110 m gátfutás döntő, 100 m síkfutás döntő, 800 m síkfutás döntő, 4x100 m váltófutás előfutamonk.

Délután 3 órakor: 1500 m síkfutás előfutamonk, 400 m síkfutás előfutamonk, diszkoszdobás, rudugrás, 1500 m síkfutás döntő, 400 m síkfutás döntő, távolugrás, kalapácsdobás, 4x100 m váltófutás döntő.

Hétfőn reggel 9 órakor: 400 m gátfutás előfutamonk, 200 m síkfutás előfutamonk, 300 m síkfutás, hármassugrás, gerelydobás, 400 m gátfutás döntő, 200 m síkfutás döntő.

Az országos ifjúsági atlétikai bajnokságokat öfésége védnöksége mellett rendezik meg.

Hírek a sportvilágból

Kolozsváron ma délután 5 órai kezdettel a Victoria a KAC ellen játszik barátságos mérkőzést a városi sporttelepen.

Aranygyéresen az FC Carpați ma a Sodornyipar csapatával játszik. A mérkőzést nagy érdeklődés előzi meg.

Brassóban az ACFR ma a Sportul Studentesc ellen játszik.

A nagyváradi Makkabi szeptember 7—11. napján országos teniszversenyt rendez. A versenyre, amely a Rhédey kerti teniszpályán lesz lebonyolítva, az ország összes jónévl teniszesei meghívást kaptak.

A brassói ifjúsági labdarugótábor bajnokságában jelenleg Bucuresti csapata vezet Kolozsvár csapata előtt. Kolozsvár csapata tegnap Nagyszében csapatát 2:1 (1:0) aránnyal győzte le Pop és Boros góljával.

Berlini jelentés szerint a román Toma Aurel légsúlyú Európa-bajnok a német Ernst Weiss elleni mérkőzését a 11-ik menetben feladta és így elvesztette bajnoki címét.

Toldi Gézá, a Ferencváros kitűnő válogatott játékosát az MLSZ egyesbírója a KK-döntő Rubint határbíró megsértése miatt két heti felfüggesztéssel és 80 pengő pénzbüntetéssel sújtotta. Toldi az ítélet következtében szeptember hó 13-ig nem játszhatik. Az egyesbíró Tátrai Ferencváros játékjogát is felfüggesztette szeptember 2-ig, azonkívül 80 pengő pénzbüntetéssel sújtotta, Adám Ujpest játékost szintén szeptember 2-ig tiltotta el a játéktól, azonkívül 60 pengő pénzbírsággal sújtotta. A két játékos büne az, hogy a KK-döntőn egymást kölcsönösen bántalmazták.

A timisoarai nyilvánosjogu zsidó fiúicium I. osztályába a felvételi vizsgálat szeptember hó 4-én lesz. A kereskedelmi icium V. osztályába a felvételi vizsgálat szept. hó 5-én kezdődik. Az összes többi osztályokban, a leánygimnáziumban is, a beíratások augusztus 25-én indulnak meg.

A vidéki tanulók a legelőnyösebben

a kóser fiu-internátusban

helyezhetők el. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság (Timisoara I. Blvd. Diaconovici Loga 3.)

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláshirdetések, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jelígen levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Megnyílt P. Unirii 10 (udvarban), „Merinotex” szövetáruház. Valódi angol mintájú, tiszta gyapjú „Homespun” sportszövetek gyári áron kaphatók.

Minden este כשר ארטה ארטה és frissen csapolt sör kizárólag a BRISTOLBAN. Uri könyha, előzékeny kiszolgálás. Menürendszer kihordásra is. BRISTOL כשר ארטה. Üzem-bodega Cluj, Regele Ferdinand 37.

Aradon regái zsidó egyetemista nő francia, német, olasz, román órákat ad, előkészít gimnáziumi növendékeket. Jelentkezők forduljanak Frankhoz, Str. Ecaterina Teodoroiu 2, az udvarban.

Fűzősnő, ki nagyobb szalon vezetését önállóan vállalja, állást keres, esetleg jóimend szalonba betársulna. Azonnali választ „Gyakorlott” jelíge a kiadóba.

Kozmetikusnő, ki úgy a kozmetikában, mint mindennemű preparatumok készítésében teljes jártassággal bír, állást keres, esetleg kozmetikai intézetbe betársulna. Választ „Diplomás” jelíge a kiadóhivatalba.

Tisztviselőnőt keres helybeli iparvállalat. Kézzelel irt pályázatotak személyi adatok és fizetési igények megjelölésével, „Szorgalmas munkaerő” jelíge a kiadóba kértünk.

כשר חורה כשר יפה ומחודר לכבוד א' להשכיר בוקל. Weisz kántor, Oradea, Str. Negulescu 16.

Temesváron ortodox uri család 2 szentély teljes ellátását vállalja. Özv. Hirschné, Timisoara, Str. Bratianu 7., I. em.

Örökbeadó három és fél éves szép, egészséges félára fiamat. Érdeklődni: Friedmann, Cluj, Cal. Traian 12.

Nagy gyakorlattal bíró מלמדן וש"ס kis családú metsző, aki három ort. rabbitól bizonyítvánnyal rendelkezik, bármilyen hitközségi állást elláall. Lelépést fizetek. Szober Jacob sakter Tămăseu, jud. Bihor.

Oradean uricsaládnál diákány gondos ellátást kaphat. Zongora, nyelvek. „Globus”, Str. Coganiceanu 8.

Üzletberendezés eladó. Szenes, Str. Goldis 2. Telefon 30-31.

Intelligens, komoly fiatalembert keresek házasság céljából szép, intelligens, 28 éves hugom részére, kinek szerény megélhetést biztosító szalonja és 150 ezer lej készpénze van. Ajánlatok „Szorgalmas” jelíge a kiadóba.

250,000 lej készpénzgaranciával rendelkező textilés szakmában utazói állást keres. Uj Kelet fiókiadóhivatala Satumare, Teofil Dragos 14.

RÁDIÓ-MŰSOR

Vasárnap, augusztus 13.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, étrénd. 12: Katonai előképzősök órája. 12.15: Hanglemezek. 13: Időjelzés. 13.05: Petrica Mofoi zenekara. 14.10: Hírek. 14.30: Petrica Mofoi zenekara. 15.15: Mezőgazdasági tanácsok. 15.20: Falusiak órája. 18.02: Műszaki posta. 18.17: A testőrezred zenekara. 19: Orvosi krónika. 19.15: Jazz. 19.58: Sport-hírek. 20: Beszámoló a hétről. 20.15: Román népdalok hanglemezekről. 22: Sport-hírek. 22.15: Filmdalok. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Operaházi zenekar. 14.05: „Székelyudvarhely”. Nyíró József városképe. Felolvassa Sala Domokos. 15: Részletek Verdi operáiból. 16.45: László Imre énekel. 18.10: Katonazene. 19.10: Felolvasás. 20.25: Szerenád Fűreden”. Babay József hangjátéka. 21.10: Közvetítés a salzburgi játékokról. — 22.40: Hírek. 23.05: Hangképek az atlétikai bajnokságokról. 23.40: Hírek. 0: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Hétfő, augusztus 14.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, étrénd. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés. 13.05: Lucea-

Eladom Czur-Salom „A” jelzésű parcellát készpénzért annak, aki érte legtöbbet ajánl. Armegjelöléssel ellátott ajánlatok: József Árpád, Brasov, I. G. Duca 119.

ספר חורה צו פערקויפן אין גוטען צושטאנד. סטור מומחה וירישי שהה כתב גרויסע אותיות ווי העמודים ס' שומין פרימא פארמעט לענגע 60 צימ אנפראגן ביי א' קעלעט' קלוזש.

Jóimend pékség garantált egzisztenciával szeptember 1-re kiadó. Rosenberger Dávid, Medias.

Perfekt román-magyar-németül levelező gyorsíró keresünk. Kéz- és gépirásos háromnyelvű ajánlatot „Titkár” jelígen a kiadóba.

Palesztinai „Corona” beretvapenge olcsó és tartós. Kérje minden szaktüzletben.

Puha- és keményfa szakmában több évi gyakorlattal rendelkező önálló tisztviselő azonnalra alkalmaztatást keres. Fuchs, Satu-Mare, Teofil Dragos 14.

Tanulni, vagy szórakozni vágyó szolid urileány kaphat lakást és ellátást a centrumban komoly házaspárnál. Cim a kiadóban.

Utlevél ügyben (a katonai iratok megszerzésére, vagy a kérdés bármilyen más ágazatára vonatkozólag) jogtanácsot és szaksterű utmutatást ad specializált ügyvéd. Válaszbélyeggel ellátott levelekre részletesen és kimerítően válaszolok. Leveleket „Utlevél” jelíge az Uj Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Kiadó különbejáratu szép üres szoba irodának, vagy üzletnek is megfelel. Továbbá egy olcsóbb üres szoba. P. Mihai Viteazul 39, ajtó 7.

Uri zsidóleány Cluj főterén komfortos ellátást kaphat gyermektelen családnál. Kain, Str. Bob 13.

Keresek november 1-re központban 4 vagy 5 szobás komfortos lakást lehetőleg földszinten, esetleg külön telken. Cim a kiadóban.

Különbejáratu kis butorozott szoba kiadó. Regele Ferdinand 34. II. 16.

Állami tanár előkészít garanciával latin, francia, angol és német nyelvre. Érdeklődni: Szigei, Str. Iorga 2.

Szabadalmakat előkészít, kieszközöl Markó mérnök, Calea Regele Ferdinand 43.

Esküvőket, eljegyzéseket olcsón vállalom, megfelelő helyiséggel rendelkezem. Esküvőre olcsó tortákat, kuglereket készítek, meghívásra házhoz és vidékre is megyek. Adlerné, Str. Gen. Gherescu. Dr. Elekes mellett.

farul zenekar. 14.10: Hírek. 14.30: Luceafarul zenekar. 15.10: Időszertü közlemények. 19: Időjelzés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Jean Marcu zenekara. 20.10: Felolvasás. — 20.25: Olasz és spanyol dalokat énekel Theodor Carabiber. 20.45: Suchicy Dina hangversenye. 21.05: „Jókedv” énekhármás. 21.35: Sandi Fieraru és Sergiu Radian kétzongorás hangversenye. 22: Hírek, sporthírek. 22.15: Tánclemezek. 22.30: Román hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Szakács Paula és Kovács Antal hangversenye. 13.40: Hírek. — 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.45: Hírek. 18.40: Szimfónikus hangverseny. 20.10: Hírek. 20.25: Michele Fleta és Lucretia Bori hanglemezei. 22: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23: Franc Ceasar hangversenye, vezényel Dohnányi Ernő. 0: Stefániai Imre hangversenye. 0.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Gőzöl buktkái,

minden néven nevezendő deszkaanyag, épületfa és buktküzifát szállítunk prompt lelkiismeretesen frank vagon Arpas-Fágáras, exportra foba a román kikötőkben. Megrendelési iroda: A havasvidéki fatermelők egyesülete Arpasul de Jos No. 118.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Vasárnap és hétfőn utoljára: Fegyvert Kingnak. fős.: Dolores del Rio és George Sanders.

Keddtől nagy premier: Szomorúságának éneke, fős.: Tilly Losch, az Édes anyaföld és a Szentivánéji álom ismert táncosnője és Anne Neagle.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Az élet tükre. Főszereplők: Paula Wesselly és Attila Hörbiger. A film előtt Paramount világhírű. Előadások minden nap 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30-kor.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Vasárnap rendkívüli dupla műsor! 1. Uj világ hajnalán. Irving Berlin végig zenés filmje, szebbnél-szebb dalokkal. Főszereplők: Alice Faye, Tyrone Power. 2. Szép az élet... Főszereplők: Rökk Marika, közismert táncosnő. Zenéjét szerezte Will Meisel.

A RIO MOZGO MUSORA:

Vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Emberek bilincsen. Izgalmas kajandordráma. Fős.: Dick Foran és June Travis. II. Egy éjszaka a királlyal. Monumentális rendezési filmsláger. Fős.: Jenny Jugo és Richard Romanovski. III. Audioscop. IV. Journal. Az Audioscophoz szűkséges szemlívve a kasszánál kapható, ára 2 lej. Hétfőtől: A hindu síremlék. 2 rész egyszerre.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Az öt barát. Vivian Romance, Jean Gabin, Charles Vanel, a francia filmgárda legjobbainak megindítóan szép remeke.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Mától nagy kettős műsor: I. A vadnyugat hősei. Bob Baker cowboy slágerfilmjének premierje. II. A máltai ház. (Leánykereskedők karmaiban). A francia filmművészet remeke. Viviane Romance világfilmje. Előadások: 3, 6 és 9 órakor.

Zürichi árfolyamok (augusztus 12.): Márka 177.75, holland forint 237.30, dollár 443.06, font 20.735, francia frank 11.73, olasz líra 23.30, szlovákkorona 15.175, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.40, belgas 75.375.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.75
palesztinai font	863.09—873.44
holland forint	75.77—76.94
svájci frank	31.95—32.43
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
ceszkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba bocsátott devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1440—1460
angol font, 20%-os kvóta	1405—1415
angol font, 40%-os kvóta	1038—1048
dollár, 30%-os szabadkvóta	310
svájci frank, 30%-os kvóta	70
francia frank, 20%-os sz-kvóta	8.—
francia frank, 30%-os kvóta	8.10
holland forint, 30%-os kvóta	163
belgas, 30%-os	52.83
svédkorona, 30%-os kvóta	78

A B) lista kompenzációs árfolyamai: font angol áruira — 1500 lej, font más államok áruira — 1215, font angol gyarmatok áruira — 1210.

Szerkesztői üzenetek

G. V., Simleul Silvaniei. Ha a cégvezetője az iparkamara céghivatalának ellenőrzése során felszólításra sem mutatja fel igazoló iratait, úgy törlök a cégjegyzési jogosultságát. Ez az eljárás azonban nem kellemes a cég tulajdonosra sem.

F. J., Huedin. Az adóvallomást Ön is adja be, ha még 52 éves nem mult el.

K. D., Alesd. A kérdéses autogrammok megszerzése ügyében csak a bucuresti angol követség tudna felvilágosítással szolgálni. A megkereséséhez bélyegezett válaszbortékot mellékeljen.

Emigráns

Osismark főváros

Timisoara, augusztus 12. (ud.) Érdekes vendégek mesvárnak: Wenzel Henaki Constantinába utazott Kina felé hajóra szálljon jözevárosi szálloda hall sorok írójának izgalmas történetét, amely a harcsterken fog folytatódni szorosán egybe emigránsok tragédiájával fölőbb tanulságosar megítélésér.

Orvosi rendelő

Előre kell bocsátanur fajiszta árja. Osei Csák, de má' II. József költöztek, ahol állami be. Wenzel dr. apja tisztviselője volt és fia főtalenber kiűntetésre orvos létere állami kószolgalatot. Már akkor zett a szociádemokrat csak apja halála után k nak. Wenzel dr. inkább pártnak, orvosi praktsz közvetlen tevékenység mindössze a munkások meretterjesztő orvosi azonban elég volt ahh után ő is fekete listán voltak árja származás kenységét illetően ne nyitékot produkálni, zólag és így a nácih azzal, hogy mint felfüggesztették hiva Wenzel dr. hamarosan re Bécsben nem juth összeköttetési révén. ponti kinal kormány mint tábori orvos fe Ajánlatát elfogadták, vén sikerült utlevélet heten bucsut mond Constantán fog hajót utját a kinal harcte mondia, szivesebben borzalmat, a tábori munkáját, csakhogy hatott, ahol előbb-utó reá, mert a náci-rem orvosi munkájára.

Wenzel dr az utóbb folytatható orvosi ven volt ideje arra, szert alaposan tanul

A legmo

Tapasztalatai alap dülőpontnak, hogy és erőszakosabb volt vékenysége, mint a városában. Bécs ma arra a napra, amikor és megbosszulhatják náci-szervezetek schluss előtt pontos gazdasági árjásitá tására és így nem eredményt tudtak e. A zsidó üzletek megróhanták, az á voltak nevezve és zsidó vállalat, vag volna figyelmüket, dolgoztak a bécsi árjásítás gyors ere meglepetést keltet a hivatalos náci-sokkal nyersebbek többi részében és nek voltak belátn alatti náci-mozgal rei sok visszaélés a párt kárára".

nagyzsámu pártet tak sziguru bünte nem mentesítetté

An A zsidókkal sz sokról Wenzel dr tudna mesélni. egyaránt felháb amelyeknek sze ember létere tud lépés meddő lett okozhatta volna, amint rohamoszt férfit és nőt ter

FILMSZET

GO MUSORA:

Árja: Fegyvert Kiná del Rio és George

Szomorúságának éne- osch, az Edes anya- éji álom ismert tán- egle.

GO MUSORA:

plök: Paula Wesselly A film előtt Para- Eldőadások minden- és 9.30-kor.

GO MUSORA:

ia műsor: I. Uj világ Berlin végig zenés bb dalokkal. Főze- aye, Tyrone Power. Főszerepben: Rökk táncosnő. Zenéjét el.

GO MUSORA:

akor: I. Emberek bi- kajandordráma. Főz: e Travis. II. Egy éj- Monumentális rende- ösz. Jenny Jugo és ski. III. Audioscop. udioscophoz szükséges ál kapható, ára 2 lej. 3. 6 és 1/2 órák.

GO MUSORA:

Romance, Jean Gabin, francia filmgárda leg- tóban szép remeke.

GO MUSORA:

or: I. A vadnyíltag cowboy slágerfilmjének máljai ház. (Leány- íban). A francia film- (Viviane Romance világ- 3. 6 és 1/2 órák.

augusztus 12.): Márka 237.30, dollár 443.06, frank 11.73, olasz lira 5.175, pengő 87., di- ty 83.40, belgas 75.375.

Nemzeti Bank

Árfolyamok

---	141.52—143.59
---	662.40—672.75
---	963.09—673.44
---	75.77—76.94
---	31.95—32.43
---	3.78—3.88
---	40.50—41.50
---	25—27
---	4.68—4.77
---	4.68—4.77

szabadforgalomba hoz- árfoiyamai tartottak. élig a következő árfo-

szabadkvóta 1440—1460 kvóta — 1405—1415 kvóta — 1038—1048 kvóta — 310 kvóta — 70 os sz-kvóta 8.— os kvóta — 8.10 os kvóta — 163 os kvóta — 52.88 kvóta — 76

Árnyék

Árnyék

ániei. Ha a cégvezetője hivatalának ellenőrzése em mutatja fel igazoló cégjegyzési jogosultsá- zomban nem kellemes a

adóvallomást Ön is adja nem mullt el.

kérdéses autogrammok csak a bucaresti angol ügyosztással szolgál. A legyeztett választókat

Emigráns árja orvos beszámolója a mai Bécsről

Olsmark fővárosának árjásítása felülmulta a hivatalos terveket is

Timisoara, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Erdekes vendége volt egy napig Temesvárnak: Wenzel Henrik dr. bécsi orvos, aki Constantinába utazott tovább, hogy ott Kína felé hajóra szálljon. Wenzel dr. egy józsefvárosi szálloda halljában mesélte el a sorok írójának izgalmaiban bővelkedő élet-történetét, amely a közeljövőben a kínai haraktereken fog folytatódni. A bécsi orvos aorsza szorosan egybekapcsolódik a zsidó emigránsok tragédiájával és éles meglátásai felülmulta a mai Bécs objektív megítélését.

Orvosi rendelőből a kínai harcterre

Előre kell bocsátanunk, hogy Wenzel dr. fajtiszta árja. Ősei Csehországból származnak, de már II. József császár idején Bécsbe költöztek, ahol állami hivatalokat töltöttek be. Wenzel dr. apja a belügyminisztérium tisztviselője volt és fia orvosnak nevelte. A fiatal ember kiutazott Bécsbe, ahol kezdő orvos léteire állami kórházakban teljesített szolgálatot. Már akkor erősen rokonszenvezett a szociáldemokrata mozgalommal, de csak apja halála után lett aktív tagja a párt-nak. Wenzel dr. inkább teoretikus volt a párt-nak, orvosi praxsisa nem engedte, hogy közvetlen tevékenységben vegyen részt, mindössze a munkások számára tartott ismeretterjesztő orvosi szakelőadásokat. Ez azonban elég volt ahhoz, hogy az Anschluss után ő is fekete listára kerüljön. Tekintettel voltak árja származására, valamint pártvéte-kenységét illetően nem tudtak semmi bizonyítékot produkálni „bűnösségére” vonatkozólag és így a nácihatóságok megelégedtek azzal, hogy mint megbízhatatlan elemet, felfüggesztették hivatásának gyakorlásától. Wenzel dr. hamarosan belátta, hogy egyedül Bécsben nem juthat kenyérhez. Külföldi összeköttetései révén ajánlatot tett a köz-ponti kínai kormány hadvezetőségének és mint tábori orvos felajánlotta szolgálatát. Ajánlatát elfogadták, hosszas utazás után sikerült utlevelet is szereznie és a mult heten bucsut mondhatott szülővárosának. Constantán fog hajóra ülni, hogy folytassa útját a kínai harcterrek felé. Mint maga mondja, szívesebben vállalja a hadiállapot borzalmait, a tábori orvosok felelősségeit munkáját, csakhogy Bécsből megszabadulhatott, ahol előbb-utóbb az éhezés várt volna rá, mert a náci-rendszer nem tart igényt orvosi munkájára.

Wenzel dr az utóbbi hat hónapban már nem folytathatott orvosi gyakorlatot és így bőven volt ideje arra, hogy a bécsi náci-rendszert alaposan tanulmányozza.

A legmohóbb árjásítás módszerei

Tapasztalatai alapján azt szögezi le kiindulópontnak, hogy Bécsben sokkal mohóbb és erőszakosabb volt az uralom árjásítási tevékenysége, mint a birodalom bármely más városában. Bécs mai urai éveken át vártak arra a napra, amikor kielégíthetik igényeiket és megbosszúlhatják sérelmeiket. A titkos náci-szervezetek már hónapokkal az Anschluss előtt pontos terveket dolgoztak ki a gazdasági árjásítás villámgyors megvalósítására és így nem csoda, hogy hihetetlen eredményt tudtak elérni.

A zsidó üzleteket már az első napokban megrohanták, az árja biztosok már előre ki voltak nevezve és alig akadt jelentősebb zsidó vállalat, vagy üzlet, amely elkerülte volna figyelmüket. Olyan gyors ütemben dolgoztak a bécsi náci, hogy az erőszakos árjásítás gyors eredményei még Berlinben is meglepetést keltett, mert messze felülmulta a hivatalos náci-terveket. A módszerek is sokkal nyersebbek voltak, mint a birodalom többi részében és maguk a vezetők kénytelenek voltak belátni, hogy az ausztriai föld-alatti náci-mozgalom uralomra került embe-rei sok visszaélést követtek el az „állam és a párt kárára”. Ezért Bécsben szokatlanul nagyszámú bűntemberekkel szemben alkalmaztak szigorú büntetéseket, ha csak „érdemük” nem mentesítették őket a megtorlások alól.

Amikor a náci is megtorpan a zsidókkal szemben elkövetett atrocitá-sokról Wenzel dr. egy egész regényre valót tudna mesélni. Mint orvost és humanistát egyaránt felháborították azok a jelenetek, amelyeknek szemtanuja volt, de tapasztalt ember léte tudta, hogy bármilyen közbé-lépés meddő lett volna és csak saját vesztét okozhatta volna. Egy izben szemtanuja volt, amint rohamosztagosok egy csapat zsidó férfit és nőt tereltek a Duna-partra, hogy

„kényszermunkát” végeztessenek velük. A csoportból hirtelen kivált egy idősebb férfi, megingott, majd eszméletlenül elterült a földön. A rohamosztagosok vezetője felemelt kutyakorbáccsal rohant hozzá, de amikor az arcát megpillantotta, hirtelen megtorpant és intézkedett, hogy az eszméletlen embert vigyék kórházba. Wenzel dr. ismerte a csoportvezetőt, aki azelőtt egy gépgyárban mű-szerész volt és később megtudta tőle, hogy az idős ember, aki az uccán összeesett, egy Weinberger nevű zsidó kereskedő volt. Wein-berger azelőtt nagyobb összeget ajándéko-zott a rohamosztagos vezetőknek, aki súlyos tüdőbajban szenvedett és ezen a pénzen szerezte vissza egészségét az egyik ausztriai szanatóriumban. A fiatal ember meggyőződé-

ses náci volt, de amikor felismerte élete megmentőjének arcát, mégis megtorpant. Wenzel dr. megtudta azt is, hogy a műsze-résznek kellemetlensége támadt a zsidó ke-reskedő kórházba való utalása miatt és csak kivételes érdemeire való tekintettel mentesült a megtorlástól.

A továbbiakban Wenzel dr. leszögezte, hogy ma már a régi földalatti mozgalomból felemelkedett bécsi náci-vezetők körében is mély csalódás uralkodik. Belátták, hogy Ausztria eddig csak ráfizetett az Anschlus-sra és a birodalommal való sorsközösség sú-lyos áldozatokat ró a tartomány minden egyes lakójára. A tömegek lelkesedése, amit eleinte mesterségesen valóban szokatlan ár-nyokra duzzasztottak fel, ma már kevés ki-vétellel teljesen eltűnt és az osztrákok nem tesznek egyebet, mint megadással viselik sorsukat.

Wenzel dr. egyébként ama reményének adott kifejezést, hogy rövidesen eljön majd az idő, amikor olyan Bécsbe térhet vissza, ahol az orvosi diplomát nem semmisítheti meg a politikai mult...

Temes-lartomány ipari munkaadói december 31-ig kötelesek megszerezni a munkakönyvet

Timisoara, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Temesváron a munkakönyvek körül már a mult évben általános bizonytalanság uralkodott és az illetékes munkügyi és ipari hatóságok sem tudták pontosan meghatározni, hogy milyen kategóriák kötelesek mes-terkönyvvel rendelkezni. Külön vita tárgyát képezte az, hogy a zsidó iparosok megkap-hatják-e munkakönyvüket, mielőtt állampol-gársági ügyükben jogerős bírói döntés tör-tént. Végül is felsőbb utasításra kiosztották a zsidó iparosok között is a munkakönyve-ket, de nem történt végleges döntés arra vonatkozóan, hogy kik kötelesek egyáltalán munkakönyvvel jelentkezni ipari tevékeny-ség folytatására.

A temesvári tartományi munkügyi vezér-felügyelőség a napokban rendeletet adott ki, amelyben felsőbb utasításra hivatkozva meg-állapítja, hogy valamennyi ipari munkaadó köteles munkakönyvvel rendelkezni, mert egyébként nem folytathatja iparát. A rendelet szerint az ipari munkaadók, ha még nem rendelkeznek munkakönyvvel, kötelesek ez év december 31-ig vizsgára jelentkezni. Ugyancsak vizsga útján meg kell szereznük a munkakönyvet mindama mérnököknek, épí-tészeknek és másodfoku ipari képesítést nyújtó iskolák végzett növendékeinek is, akik önálló ipari üzemet vezetnek. Vizsgára jelentkezhetnek továbbá azok a szakmunká-sok is, akik munkakönyvük megszerzése

után három évig ugyanazon ipari szakmá-ban működtek és önállósították magukat.

A kik nem rendelkeznek munkakönyvvel és a fenti határidőn belül nem jelentkeznek vizsgára, azoknak üzemeit kontárnak minő-sítik és bezárásukról intézkednek. A rendelet végrehajtását december 31-e után, illetve a vizsgák kihirdetése után kezdik meg. A vizsgára való jelentkezés feltételei a követ-kezők: az ipari munkaadónak igazolnia kell, hogy már 1936 április 30-án önálló üzemmel rendelkezett és a szakmában legalább öt éve működik. Ezeket az igazolványokat a keres-kedelmi és iparkamara, a pénzügyi hatósá-gok, valamint a betegpénztár állítja ki a rendelkezésre álló adatok alapján. Eme igaz-olványok birtokában az érdekeltek külön kérvényt nyújtanak be a tartományi munka-ügyi vezérfelügyelőséghez, hogy bocsássa vizsgára őket. A vizsga eredménye alapján osztják majd ki a munkakönyveket, ennek birtokában pedig az érdekeltek iparendély-ért folyamodhatnak.

Temesváron ez a rendelet tekintélyes szá-mu zsidó iparost és ipari munkaadót érint, akik még eddig nem rendezték mester-könyvük ügyét. Ajánlatos tehát, ha ezek mielőbb beszerzik a szükséges iratokat és ezek alapján benyújtják kérvényüket a mun-kügyi vezérfelügyelőséghez, mert a decem-ber 31-i határidő elmulasztása súlyos egzis-tenciális megtorlásokkal járhat.

A tévesen kikézbcsített állampolgársági ítéletet is meg lehet fellebbezni

Timisoara, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Elvi jelentőségi döntést hozott a te-mesvári törvényszék állampolgársági ügyben, az elsőfoku állampolgársági döntés elleni fellebbezés ügyében. A Ferencné, egy temes-vári zsidó kereskedő özvegye, határidőben benyújtotta iratait a járásbíróshoz, amely lefolytatta a revíziós eljárást, de nem találta kielégítőnek az illetőség igazolását. Ezért a járásbírószék ítéletet hozott, amelyben meg-semmisítette az asszony állampol.gárságát és elrendelte a névjegyzékből való törölését.

A bírósági apparátus később kikézbcsítette az ítéletet, de tévedés folytán nem az érde-kelt félnek, hanem idegen személynek, aki mit sem törődött az egész ügyvel. A keres-

kedő özvegye később a járásbírószék irat-tárában érdeklődött ügyének elintézése iránt és meglepetéssel értesült arról, hogy meg-semmisítették állampolgárságát, a vétiv iga-zolására szerint pedig az ítéletet ki is kézbe-sítették számára. Az asszony ügyvédje ak-kor folyamodást nyújtott be a járásbírószék-hoz, amellyel közölte, hogy tévedés folytán nem az érdekelte félnek kézbesítették ki az ítéletet és így nem tudott a törvényes hatá-rídon belül fellebbezési jogával élni, mert az ítélet szövegéről csak később értesült. Ezért kérte a bíróságot, hogy hivatalosan is kézbe-sítsék ki számára az ítéletet. A járásbírószék eleget tett a kérésnek és külön döntést hoz-tott, amelyben elrendelte az ítélet újbóli ki-közbesítését.

A kereskedő özvegye most a kézbesítéstől számított törvényes határidőn belül fellebbe-zést nyújtott be az ítélet ellen a járásbíró-sághoz. A fellebbezést azonban a járásbíró-ság nem volt hajlandó tárgyalni és azt mint késedelmet elutasította. Hiába hivatkozott az özvegy arra, hogy első izben nem neki kézbesítették ki az ítéletet, a járásbírószék mégis ettől az időponttól számította a hatá-rídot és így nyilvánította késedelmesnek az ügyet.

A járásbírószék elutasító végzésével szem-ben az özvegy a törvényszékhez fordult pa-naszal. Beterjesztette a járásbírószék ama döntését, amelyben újból elrendeli az ítélet kikézbcsítését, az előzőleg elkövetett tévedés miatt. Ezzel a döntéssel a járásbírószék maga

— Epe- és májbetegségeknél, elsősorban epehomoknál és epeköképződésnél, krónikus epehólyaghurutnál és hurutos sárgaság fel-lépésénél reggelenként éhgyomorra egy po-hár kissé felmelegített természetes „Ferenc József” keserűvizet az emésztés útjait alaposan kitisztítja és a hasi szerveket élénkbb te-vékenységre serkenti. Kérdezze meg orvosát.

is elismerte, hogy tévedés történt az ítélet kikézbcsítése körül, tehát semmiképpen nem lehet a törvényes fellebbezési határidőt az első kézbesítés napjától számítani. Ezért az öz-vegy arra kérte a törvényszéket, hogy köte-lezze a járásbírószéket a fellebbezés érdemi tárgyalására. A törvényszék tegnap hozott döntésében elfogadta az özvegy jogi képví-selőjének érveit, megállapította, hogy az íté-letet valóban tévesen kézbesítették ki és ezt a járásbírószék maga is elismerte az újabb kézbesítésre vonatkozó döntésében. Ezért arra kötelezte a járásbírószéket, hogy a fel-lebbezési határidőt a második, tehát a tör-vényes kézbesítés időpontjától számítsa és ennek megfelelően érdemben vegye tárgyalás alá az özvegy fellebbezését.

A járványkórházról kölcsönzött épületben működik a temesvári állami tüdőgondozó

Temesvár, aug. 12. (Az Uj Kelet, tud.) A temesvári tüdőgondozó épülete már négy évvel ezelőtt elkészült, de a belső be-rendezésre még ma sem került sor. A kór-házépület vízvezeték és villanyvilágítás hiányában üresen áll, míg nemrég kine-vezték a tüdőgondozó igazgatóját, Epure Vintila dr. személyében. Az igazgató üres épületet talált, mire átmenetileg egy ol-dotta meg a helyzetet, hogy a szomszédos járványkórház egyik szárnyát kérte köl-csön és abban rendezett be harmincgysas kórtermet. Ebben az épületben folyik a rendelés is, ami természetesen nem tudja kielégíteni a nagyszámú jelentkező be-tegeket. Epure dr. most megsürgette az egészségügyi minisztériummal, hogy mielőbb rendezzék be a megye és a város egyetlen tüdőgondozójának épületét, amely egyébként 100—150 beteg állandó befoga-dására alkalmas.

A SZIFILISZ

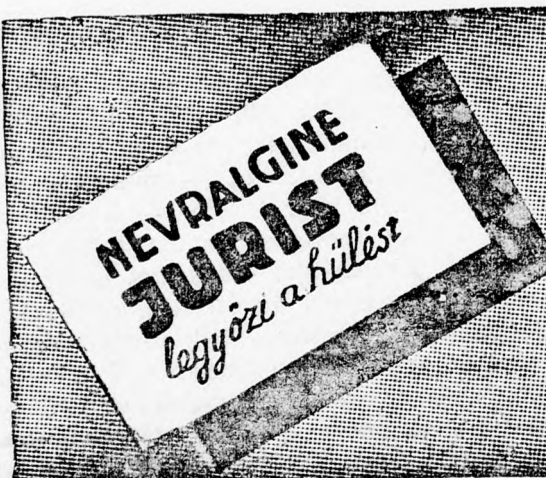
nem gyógyíthatatlan betegség.

Kezelhető diszkrétan az új külföldi tudo-mányos alapon készített „ARONGYL” pasztillákkal. Az egészségügyi miniszte-rium által engedélyezve. Kapható az ösz-szes gyógyszertárakban és drogeriákban, vagy utánvétellel 450.— lejért dr. C. Gucll gyógyszertárban, Bucuresti, Calea Vic-toriei 33. (Frascaci-palota). Felvilágosító broszúrát ingyen küld diszkrét módon „NIFAR” Str. Maria Rosetti Nr. 47.

Enyhe tévedés...

Timisoara, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári rendőrség csekkhamisító társaságot tartóztatott le az utóbbi napok-ban. A társaság tagjai az amerikai Express Company kis névértékű, szabályszerű dollár-csekkjeiből vásároltak néhány példányt, majd vegyi uton a számlajelzés magas ösze-gekre hamisították. Ily módon 900 dollár névértékű csekknek birtokába jutottak s azo-ka 260.000 lejért eladták egy zsidó kereske-dőnek, aki bucaresti dollártartozását akarta kiegyenlíteni ezzel az összeggel. A bucaresti cég azonban felfedezte a hamisítást, mire a kereskedő feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta a hamisítókat, számszerint négy embert. A gyanúsítottak kihallgatásuk során egymásra hártották a felelősséget és a vizsgálat még eddig nem tudta megállapí-tani, hogy tulajdonképpen ki követte el a hamisításokat.

A helyi sajtó az ügyet megillető érdeklő-déssel foglalkozott a csekkhamisítási bot-ránnyal, ellenben az egyik antiszemita be-állítottságú temesvári német lap különösen triumfált. A négy gyanúsított neve ugyanis zsidó csengésű, illetve német eredetű. Az em-lített lap rögtönzött névelemzés alapján már-is a zsidók terhére könyvelte el az egész ügyet és „Amikor négy zsidó becsap egy ötödiket” cím alatt irt róla megfelelő stílus-ban. Másnap aztán kiderült, hogy a négy gyanúsított közül kettő valóban zsidó, a másik kettő azonban keresztény. Sőt, sváb Volksgenosse a legjavából, a lapnak roppant kellemetlen volt az igazság, de a történeten már nem lehetett segíteni. A két svábot át-engedték a zsidóknak...

UJ-KELET Legújabb hírek

„Sikertelen” légitámadás London ellen

London, augusztus 12. A légügyi minisztérium közleményt adott ki a péntek este befejeződött légvédelmi gyakorlatokról. A közlemény szerint 700 katonai repülőgépet indítottak el a légitámadás ellen, de a léghátró vadászrajok és tüzérégi útegek mindenütt elhárították a támadásokat. A gyakorlatok bebizonyították a vadászgépek fölényét a bombavetők felett.

Lemond Egyiptom miniszterelnöke?

Kairó, augusztus 12. Faruk, Egyiptom királya, szombaton délután 5 órakor kihallgatáson fogadta Mohamed Mahmud miniszterelnököt. Hír szerint a miniszterelnök átnyújtotta lemondását az uralkodónak, azzal az indoklással, hogy egészségi állapota miatt a jelenlegi nemzetközi helyzetben nem tudja továbbra is vállalni a kormányvezetést.

Súlyos kimenetelű vonatkisziklás az olasz-svájci határ közelében

Milano, aug. 12. A Lille és Domosola állomások között szolgálatot teljesítő svájci vonat az olasz-svájci határ közelében kisziklott. A vonat kisziklását bizonyos technikai szabálytalanságok idézték elő. A svájci államvasutak kára óriási. Újabb híradás szerint a kisziklásnál 4 ember életét veszítette, tizenegyen megsebesültek.

Újabb nyilaskeresztes incidens a magyar képviselőházban

Budapest, augusztus 12. A képviselőház legutóbbi ülésén Rácz Kálmán nyilaskeresztes képviselő beszéde során Tost László kassai képviselő közbekiáltott: „Magát a sárospataki hitközség tagjai választották meg és mégis nyilaskeresztes”. Lipsey Márton képviselő pedig így szólott közbe: „Mi van a sárospataki rabbival”. Rácz Lipsey közbeszólása miatt magyarázatot kért, egyben pedig provokálta képviselőtársát.

A magyarországi zsidótörvény végrehajtási utasítása

Budapest, augusztus 12. A zsidótörvény végrehajtási utasításának előmunkálatai befejeződtek. A 62 szakaszból álló végrehajtási utasítás közelebbről megjelenik a hivatalos lapban.

Umberto olasz trónörökös és Göbbels találkozása

Milánó, augusztus 12. Umberto olasz trónörökös katonai szemleutja során Velencében — olasz híradás szerint — véletlenül találkozott Göbbels propagandaujság miniszterrel, akivel hosszasan tanácskozott, majd egy torpedóromboló fedélzetén hagyta el a várost.

Eltűnt az ezüstpénz Lengyelországban

Varsó, augusztus 12. A Havas távirati iroda jelenté, hogy a lengyel hatóságok megkezdtek a harcot az ellen a propaganda ellen, amely a lengyel állam hitelének és gazdasági életének megrendítését célozza és amely az ezüstpénz eltűnését idézte elő. A Havas távirati iroda tudósítója úgy értesült, hogy az ezüstpénz eldugták, vagy pedig titkos utakon külföldre szállították. A lengyel hatóságok annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy ezt a jelenséget német ügynökök munkája idézte elő.

Az amerikai demokrata ifjuság Rooseveltt harmadik jelöltetése mellett

„A párt nem hazudtolhatja meg Roosevelt 8 éves kormányzását”

New-York, aug. 12. (Rador.) A demokrata ifjuság kongresszusa, amely Pittsburgban ülészik, Rooseveltt újráválasztása mellett foglalt állást. Felszólt Paul MacNutt, a társadalombiztosító szolgálat igazgatója is, aki arra kérte a pártot, folytassa a Jefferson által megindított liberalizmus-politikát. MacNutt méltatta a Roosevelt-kormány által elért liberális jellegű

eredményeket. Mielőtt beszédéhez hozzáfogott volna, MacNutt kijelentette az újságíróknak, hogyha Rooseveltt jelölteti magát az 1940. évi elnökválasztáson, ő áll jelöltetésétől. Barkeley szenátor kijelentette a kongresszuson, hogy a demokrata párt nem hazudtolhatja meg Rooseveltt 8 éves kormányzását.

Elsímult a técsői határincidens

Megegyezés jött létre Románia és Magyarország között a tutajozás kérdésében

Bukarest, aug. 12. A kormány hivatalos közleményt adott ki, amely szerint augusztus 9-én Sinaiban aláírták azt a megegyezést, amely a tiszai magyar tutajozást van hivatva szabályozni. Ez a megegyezés, amelyet Románia részéről Caranfil külügy miniszteriumi osztályfőnök irt alá, ideiglenes jelleggel augusztus 14-én déli 12 órakor lép életbe.

Az egyezmény békés lezárását jelenti a minapi técsői incidensnek, amelynek során közel 24 órán át tartó lövöldözés került sor a magyar és román határőrök között. Az incidens a mai körülmények között nagy feltűnést keltett és interpellációra adott alkalmat az angol parlamentben. A közvetlen tárgyalásoknak most sikerült tisztázni tiszai tutajozás kérdését.

ROYAL MOZGÓ

Szomorúságának énekese

Fősz.: TILLY LOSCH, az Édes anyaföld és a Szentivánéj álom ismert táncosnője és ANNE NEAGLE.

Vasárnap és hétfőn utoljára: Főgyvert Kínának, fősz.: Dolores del Rio és George Sanders

Titeanu sajtóminiszter expozéja a párizsi angol és amerikai újságírók előtt

Bankettet adtak az újságírók Titeanu tiszteletére

Párizs, aug. 12. (Rador.) Eugen Titeanu sajtó és propagandaujság miniszter ma a párizsi sajtószerződés vendége volt ebédre. A szövetség részéről, amelyben a nagy angol és amerikai lapok és hírszolgálati irodák vezetői is képviselve vannak, részt vettek a banketten: Eric Hawkins, a New-York Herald Tribune európai kiadásának főszerkesztője, a szövetség elnöke, Henry Taylor, az Associated Press, Gordon Waterfield, a Reuter ügynökség, Geoffrey Cot, a Daily Express főtudósítója, továbbá a Daily Herald, Chicago Tribune, New-York Sun, New-York Times, Times, Financial Times, Exchange Telegraph ügynökség, Fairchild's Publications, British International Press Bureau, United Press, Central News, Thompson ügynöksége, stb.

tudósítói és munkatársai. A résztvevők felkérésére, Titeanu részletesen ismertette a romániai állapotokat, az új kormányparti rendszer vezérelveit, az öfélése magas irányítása alatt elért alkotásokat, a Calinescu által vezetett nemzeti újjászülési kormány tevékenységének gyümölcseit és azon béke-politika irányelveit, amelyet Románia minden olyan állammal szemben követ, amely a megértés szellemében együttműködni kíván Románia jogainak és határainak tiszteltbentartásával. Eric Hawkins mondott köszönetet a vendégek beszámolójáért, amely minden oldalról megvilágította az aktuális román problémákat.

Az amerikai zsidók kétszázötven-ezer dolláros csekket adnak át Genfben a Keren Kajemetnek

A Mizrahi világkonferenciája az egységes cionista front mellett

Genf, aug. 12. A cionista világkongresszust megelőző pártkonferenciák keretében szerdán, augusztus 9-én, megnyílt Genfben a Mizrahi világkonferenciája. A konferenciát, amelyen több, mint 100 delegátus vesz részt az egész világból, Rabbi Meir Berlin a Mizrahi elnöke nyitotta meg. Aláírt a Cooperation elve mellett, amely az egyetlen lehetséges válasza a zsidó népek a bevándorlási tilalom, valamint a Fehér Könyv által kezdeményezett új politikai vonal ellen. Beszédének további során felhívást intézett a világ zsidó-

ságához, hogy mozgósítsa összes energiáit a Palesztinához való történelmi jogunk megszerzésének kísérlete ellen. A zsidó nagytökések kötelessége — mondotta beszédében rabbi Meir Berlin — átmenteni pénzeiket az országba. Ez egyszerre szolgálja az ő személyes érdekeiket és az ország fejlesztésének ügyét. A zsidó bevándorlásnak folytatódnia kell minden mesterséges korlátozás ellenére. A Fehér Könyvben rejtőző nagy veszélyre való tekintettel az összes cionista pártok és csoportok történelmi kötelessége elfelejteni

azt, ami őket egymástól elválasztja és egységes arcvonásban kell küzdeniök az angol kormány új Palesztina politikája ellen.

A Mizrahi tevékenysége

A Mizrahi központi vezetőségének tevékenységéről szóló jelentést Wolf Gold rabbi, az Executive alelnöke olvasta fel. Gold rabbi jelentéséből kitűnt, hogy az Egyesült Államokban és Kanadában a Mizrachinak több, mint 150 helyi csoportja van, amelyek „az Atlanti óceántól egészen a Csendes óceánig élénk tevékenységet fejtenek ki.” Kiemelte, azt az áldásos munkát, amelyet az amerikai Joint fejt ki a zsidó népközösség érdekében. Méltatta ennek a szervezetnek érdemeit a lengyelországi, valamint a többi kelet-európai országok Mizrahi-ifjainak palesztinai életre való felkészítésében.

A. N. Wenachovski, a „Keren Jiszraél” alap munkájáról számolt be, amelyet — mint ismeretes — a Mizrahi vallási téren való munkálkodásának finanszírozására teremtett. A Mizrahi konferenciája négy napon át ülésezett. Valószínű, hogy ma, augusztus 13-án a határozati javaslatok megszavazása és az új exekutive megválasztása után, a konferencia véget ér. Tekintettel azokra a súlyos politikai kérdésekre, amelyek az ország sorsával függnek össze és amelyek nagyrészt bizalmas természetűek, a konferencia zárt ajtók mögött ülésezik.

A konferencia második napján Rav Fischmann a palesztinai zsidóság helyzetéről, Pick professzor a menekült rabbi palesztinai bevándorlásának kérdéséről tartott referátumot. Ezután kezdetét vette az általános vita, valamint a különböző országos szervezetek beszámolója.

Az amerikai cionisták a Keren Kajemetért

London, augusztus 12. Az Egyesült Államok zsidó nemzeti alapjának elnöke, dr. Israel Goldstein közölte, hogy a 21-ik cionista világkongresszus alkalmával a Keren Kajemet amerikai barátainak nevében egy 250 ezer dollárról szóló csekket fog átnyújtani Menachem Ussiskinnak, a zsidó nemzeti alap elnökének. Dr. Goldstein közölte továbbá azt is, hogy az utolsó esztendőben a Keren Kajemet bevételai a tízszeresét teszik ki a hat évvel ezelőttié. Számszerint ez a bevétel másfélmillió dollár, tehát hatvan százaléka a Keren Kajemet összebevételének.

A német kormány Moszkvába küldi Sirovy tábornokot

Moszkva, augusztus 12. A Havas ügynökség jelentése szerint az angol és francia katonai missziók tiszteletére bankettet rendeztek, amely rendkívül szíves légkörben folyt le. Vorosilov marsall hadügyi népbiztos és Potemkin helyettes külügyminiszter az angol és francia hadseregek egészségére mondtak pohárköszöntőt. A Paris Soir jelentése szerint a német kormány Moszkvába küldi Sirovy tábornokot, hogy tájékoztassa magát az angol-francia-orosz szövetségi tárgyalások állása felől.

Felfrissítik az orosz aviatikát

Stockholm, augusztus 12. A svéd lapok értesülése szerint a moszkvai angol megbeszéléseken mindenekelőtt is a szovjethadisereg anyagának felújítását beszélik meg. Az orosz légiflotta számszerűleg jelentőségteljes ugyan, de minőségileg kívánni valót hagy maga után. Eppen ezért az angolok és franciák fel fogják ajánlani legújabb bombavető és vadászgépek modeljeit és konstrukciókat bocsátanak a szovjet rendelkezésére.

— A Haggibbor tagjainak figyelmébe! A futball szakosztály vezetősége kéri az összes első és ifjusági tagokat, hogy a hétfőn este 8 órakor tartandó értekezleten pontosan megjelenni sziveskedjenek. Egyben közöljük, hogy az első csoport új intézője Reiter Jenő lett.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomdája Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postala
piatita in num
No. 30523/1934

10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, neg
évre 600, egészév
földre: Havonta
félévre 12, egészév
Hirdetések díszab
„UJ KELET” a
bánati zsidóság e
ja. Olkneink után
forrás megjelölés

Lengyelország

A minden
eseménye a ke
értekezlet” össz
talos nyilatkozat
adásán kívül a
Mussolinéhez a
tenni az euró
amelyek nem
lini kezdemény
sem bíznak an
ben hirdetik.
enyhüléséhez é
bódzásához.

Salzburg, augus
Ciano találkozás
szenczió vált ism
zalmas munkatárs
lentette, hogy Mu
zelebb találkozni
rendkívüli jelentő
A párizsi Intra
sitása alapján az
óthatalmi értekez
zik, amelyre Né
kívül Angliát, Fre
országot hívnák
ja a danzigi kérd
többi európai ké
Mussolini felvetné
nyersanyag lelőh
tézését is. A lap
és London állásp
óthatalmi értekez
idők és hangulat
kedvezőnek.

A tengely
A Matin értesít
megvittatták Mus
béketeret az euró
és a vitás terület
szavazás után va
solini ugyanakkor
matl problémákra
kezellet összehívás
danzigi kérdés bé
Ezen az értekez
Németország, Ol
venne részt. Az O
hogy az óthatalm
következő feltétel
1. Lengyelország
Danzig visszaad
kezdjenek tárgyal
bályozása ügyébe
2. A demokrá
a német nép jog
európai status qu
3. A szovjetuni
sokból.
A baloldali fra
nég a lehetőség
szág és Anglia
küli tárgyaljanak
zel szemben M
esak abban az e
tenni az óthatal
ha a demokráti
teat a felsorolt h

Német államnyilvánítás

London, augus
lap a salzburgi
a következöket
állítólag teljes
és Ribbentropp
örök vasárnap
megegyezés felté

